

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 20, 1988

Nr. 183

„LKB Kronika“, Nr. 76

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Pareiškimai ir protestai

TSKP CK Generaliniam sekretoriui M. Gorbačioviui

Nuorašai:

1. Lietuvos vyskupams ir vyskupijų valdytojams
2. TSRS KGB Generaliniam Vėrininkui Čebrikovui
3. TSRS Generaliniam prokurorui
4. Jaunimo laidų redakcijai
5. LTSR prokurorui
6. „Komjaunimo Tiesa“ redakcijai
7. „Valstiečių laikraštis“ redakcijai
8. „Kommunistinis rytoj“ redakcijai
9. Alytaus m. ir raj. švietimo skyriui
10. Alytaus m. prokurorui

Gražulių šeimos ir kitų dalyvių

Pareiškimas

(Tęsinys)

Mokytoja Matonienė teigė: „Suzinojome ir atvažiuome“.

Kas sako tiesą? Ar mokytoja Matonienė ar pareigūnai? Ar įmanoma, važiuojant mašina, girdėti muziką iš 200 metrų, kai ji skamba uždarose patalpose, grojant 10 vatų magnetofonui? Nesuprantama, kaip galime naktį prastai apšviestame kieme iš tokio atstumo nustatyti žmogaus amžių. Ir nejaugi 10:00 val. privačioje sodyboje deganti šviesa ir kieme pastebėti du jaunuoliai galėjo būti „reido“ prieštasti, kai minėtoji „armija“ ne pravažiavo, o iš karto atvažiavo į kiemą. Ir ne kokia viena mašinėlė, bet iš karto keturios mašinos, pilnos pareigūnų (tarp jų automobiliai „Latvija“), o kitos penkios ir autobusas liko ant kelio, ties sodyba. Atsivežė ir du vilkinius šunis. Atvykę pa-

reigūnai ne tik ieškojo nepilnametėjų, bet iš karto puolė surašinėti gimtadienio svečių mašinų numerius. Įdomu, ką mašinų numeriai turi bendro su nepilnametėjų reikalais? Kad tariamą „reido“ dalyviai neat-sitiktinai „išgirdo muziką“ ir užsuko į Gražulių kiemą, o kad tai buvo iš anksto planuota akcija, liudija tas faktas, kad atvyko pareigūnai ne tik iš Alytaus rajono įstaigų, bet ir iš Prienų raj. Matyt, kažkas „atitinkamus organus“ jau buvo painformavęs, kas iš kur yra paskviesti į gimtadienį. Vienas iš pareigūnų, prašydamas jo neišduoti, vėliau pranešė, kad visa tai iš anksto organizavo saugumas.

Bakūnienės priekaištavo, kad netinkamai buvo priimti pareigūnai, jaunimas nesakė savo pavardžių. (Bus daugiau)

Protesto demonstracija Ignalinoje

Maskva. — Oficiali „Tasso“ žinių agentūra praneša, jog praėjusį šeštadienį tūkstančiai žmonių Lietuvos respublikoje susiėmė rankomis ir apjuosė branduolinę jėgainę pareiškė protestą, nes tos jėgainės įrengimai sudaro pavojų aplinkai. Žmonės iš visos Lietuvos „rankomis surakino“ Ignalinos atominės energijos stotį, rašo „Tassas“. Antrame reaktoriuje rugsėjo 5 d. kilo gaisras, bet kadangi tuoj buvo užgesintas, tai nebuvo radiacijos.

Šeštadienio demonstracijos metu žmonės išvalė žemę aplink jėgainę, kuri yra netoli ežero, ir

apsodino medžiais. Kai kurie protestuotojai galėjo apžiūrėti jėgainę. „Tassas“ nepasako, kiek galėjo būti demonstrantų, bet rašo, kad buvo tūkstančiai. Taip pat nerašo, kokie buvo demonstrantų reikalavimai.

Ta proga žinių agentūros primena Černobylio nelaimę, kuri sudarė pavojų ne tik pačiai Sovietų Sąjungai, bet ir kitoms Vakarų valstybėms, kai įvyko didysis sprogimas Ukrainoje. Radiacijos debesis pasklido per visą pasaulį po 1986 m. balandžio 26 katastrofos. Jos metu žuvo 31 asmuo.

Sovietų patarimas Lenkijai

Maskva. — Sovietų laikraštis apkaltino Lenkijos komunistų vyriausybę nesugebėjimu tvarkyti ekonominę sritį ir rašo, kad generolas Jaruzelskis gali būti priverstas pasitraukti.

Tas straipsnis buvo atspausdintas „Sovetskaja Rossija“, laikraštyje, kuris niekada nekritikuodavo sovietų bloko kraštų. Kitas laikraštis — „Izvestia“ paragino Varšuvos vyriausybę daryti nuolaidas ir susitarti su opozicija. „Sovietskaja Rossija“ yra Komunistų partijos centro komiteto ir rusijos respublikos vyriausybės laikraštis ir iki šiol laikėsi konservatyvių pažiūrų. Abu straipsniai turėtų reikšti, jog Kremlius yra nepatenkintas, kaip Jaruzelskis tvarko lenkų reikalus.

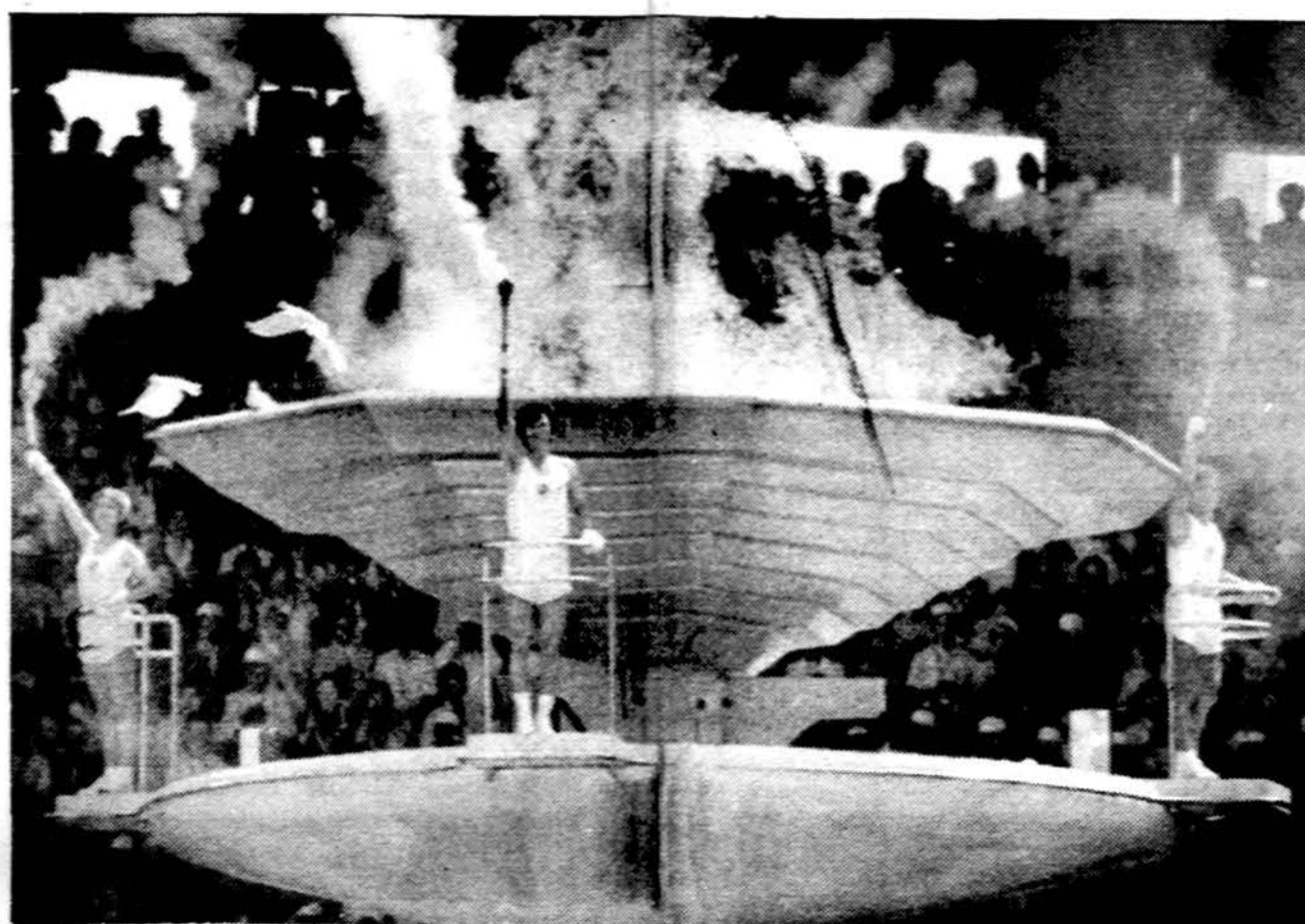
Simpatizuoja streikininkams

Minėtą straipsnį parašė „Tasso“ korespondentas Varšuvoje V. Rumovas. Jis reiškia simpati-

jas lenkų darbininkams, kurie streikavo ir reikalavo didesnių atlyginimų ir buvo prieš kainų kėlimą. Lenkų vyriausybei keliamas pasitikėjimo klausimas: „Ar ji turinti pasilikti valdžioje, o gal būt reikėtų atsisakyti?“ „Tas klausimas, kuris prieš kelias savaites buvo laikomas provokacija, dabar tampa politine realybe ir buvo rugsėjo 19 d. diskutuojamas Lenkijos komunistų parlamente“. Neseniai įvykę streikai parodė lenkų rezistenciją ir jei pasikeis vyriausybė, tai nereiškia revoliucijos, bet bus sveikas demokratijos ženklas, rašo tas pats Rumovas.

Patarimas nusileisti

O straipsnis „Izvestijoje“ aprašo vykstančias Varšuvos vyriausybės derybas „su pažangia opozicija“, bet nemini Solidarumo vado Lech Walesos pavardės. patariama abiem pusėm nusileisti. „Žmonės turi

Paskutinis momentas iš Pasaulio XXIV olimpiados atidarymo iškilmų Seulo mieste, Pietų Korėjoje, uždegant olimpinę žaidimų ugnį.

Vilniuje statomas žydų paminklas

Vilnius. — Lietuvos vyriausybė leido pradėti statyti Holokausto paminklą, kuris bus pirmasis Sovietų Sąjungos pavergtuose kraštuose.

Tai didelis sovietų žydų laimėjimas, kuriems dešimtmečiais buvo sakoma, jog nacių genocido prieš žydus II Pasaulinio karo metu negalima specialiai išskirti iš visos sovietų žmonių nelaimės, nes visi daug kentėjo, rašo Maskvos korespondentas Bill Keller New York Times laikraštyje.

Paminklas turės septynias bronzos plokštes, vaizduojančias Holokaustą. Jį sukūrė Lietuvoje gimęs skulptorius ir dailininkas Arbit Blatas, kaip praneša jo žmona Regina Resnik, mezo-sopranas, garsioji pasaulio solistė. „Tai bus pirmasis paminklas sovietų kraštuose Holokausto prisiminimui“, sako Resnik savo pasikalbėjime Vilniuje. Jie abu yra Vilniuje ir ten tariausi dėl paskutinių paminklo detalių. Vilniaus žydai tokio paminklo pastatymu rūpinosi 7 metus.

Fašizmo aukos

Resnik sako, kad leidimas buvo gautas iš Lietuvos Kultūros ir propagandos ministerijos ir iš Komunistų partijos centrinio komiteto sekretoriaus Liongino Šepčio. Lietuvos laikraščiai jau pranešė apie šį projektą. Šia proga šis žurnalistas primena, kad ir tarptautiniai gerai žinomas paminklas Babi Yar vietojeje Ukrainoje, kur įvyko nacių masiniai suruostų žudynės, keturi iš penkių nužudytųjų buvo žydai. Bet ten yra tik ben-

žinoti kaip vienas kitam nusileisti, kad pasiektų patenkinamo sprendimo“, rašoma straipsnyje. „Buvusi Solidarumo organizacija, kuri šiuo metu reiškiasi pluralistine unija, praieityje puldavo socialistinę sistemą, bet dabar jau supranta gyvenimo realybę. Taip pirmą kartą sovietų spaudoje buvo paminėtas Solidarumo pavadinimas ir tai palankioje šviesoje. Prieš tai būdavo rašoma, kad Lenkijoje veikia Vakarų griauančios jėgos. Bet sovietų spauda kaltina Lenkiją tik už ekonominis reikalus, bet ne politinius. Vakarų diplomatai esą nustebe tokiu pasikeitimu dalyku ir susilaiko nuo komentarų.

dras užrašas: „Fašizmo aukos, 1941-43“. Bet Lietuva, viena iš trijų Pabaltijo respublikų, turi senas europietiškas tradicijas ir čia žydai buvo savarnakiški, rašo korespondentas. Šiuo metu Pabaltijo respublikose toleruojama didesnė ekonominė ir politinė autonomija.

Lietuvoje 14,000 žydų

„Ši respublika atrodo labai nepriklausoma nuo Maskvos, ir vienas dalykas, ką jie daro, atrodo, nori apjungti visas etnines grupes kartu“, sako Regina Resnik. Prieš karą Lietuvoje buvo 160,000 žydų, gi dabar likę tik 14,000, o visoje Lietuvoje esą 3.6 mil. gyventojų. Ji sako, kad paminklo užrašas bus keliomis kalbomis: „Žydų Holokausto atminimas“. Žodis „atminimas“ bus ir hebrajiškai. Dėgs nuolatinė ugnis, primenantį žydų įnašą Lietuvai, sako solistė. Ta skulptūra turėtų būti pastatyta kitą pavasarį netoli universiteto senajame žydų kvartale. Bronzos duplikatai bus dar pastatyti šalia Jungtinių Tautų New Yorke ir prie Holokausto prisiminimų vietų Paryžiuje ir Venecijoje.

Skulptorius Blatas yra gimęs Kaune. Jis studijavo Paryžiuje ir negalėjo sugrįžti į Lietuvą, kai prasidėjo II Pasaulinis karas.

Ok. Lietuvoje mirė kun. A. Strielčiūnas

Pandėlyje rugpjūčio 25 d. mirė šios parapijos altarištas a.a. kun. Alfonsas Strielčiūnas. Velionis buvo gimęs 1920 m. spalio 6 d. kunigu įšventintas Kaune 1945 m. sausio 14 d. Buvo keliose parapijose, kol galėjo dirbti, bet paskutiniu metu sirguliavo ir buvo Pandėlyje tik altarištas-pensininkas. Palaidotas Pandėlio kapinėse. Tai jau tryliktas (keturioliktas — a.a. kun. Juozas Jakaitis, apie kurį jau rašėme) ir pirmas Panevėžio vyskupijoje šiemet miręs kunigas.

— Klaipėdos senamiestio ekologinė padėtis yra kritiška. Taip rašo Klaipėdos „Parsitvarkymo naujienos“, siūlydamos senamiestį paversti pėsčiųjų zona. Senamiestis, puikiai slopina jūros vėjus, bet tuo pačiu ilgam užkonservuoja automobilių išmetamas dujas.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

„Kauno Tiesa“ rašo, jog Prisikėlimo bažnyčios pastatą reikėtų atiduoti kulto reikalams, o buvusius radijo gamyklos cechus iš šio pastato iškelti. Tačiau visai gali būti, rašo prof. Alfredas Smailys, kad pastato jau nebus galima panaudoti nei gamybiniais, nei tikinčiųjų reikalams. Jo būklė apgailėtina. Gal tuomet šioje vietoje reikėtų statyti naują bažnyčią, sako profesorius. Sunaikus teritorijos tvarkymo klausimus reikėtų spręsti bendromis valstybės ir tikinčiųjų pastangomis.

— Vilniuje įvyko TSRS ir JAV ekologijos specialistų vandenų apsaugos nuo užterštumo klausimais posėdžiai. JAV delegacijai vadovavo Amerikos apsaugos agentūros Vidurio Vakarų rajono administratorius Valdas Adamkus. Lietuvos Mokslo Akademija už nuopelnus gamtos apsaugai apdovanojo Valdą Adamkų Tado Ivanausko premija. O vilnietis skulptorius Vytautas Mačiūka paskyrė šiam nusipelnusiam gamtosausugininkui medali, kurio abiejų pusių nuotrauką įdėjo rugsėjo 9 d. „Tiesos“ laikraštis.

— Lietuvos dienos šiandien baigiamos Vakarų Vokietijos Badeno - Vurtembergo apylinkėse. Tas dienas organizavo Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio kraštais draugija ir vokiečių - sovietų draugija. Lietuvos delegacijai vadovavo Gamtos apsaugos pirm. V. Einoris. Dalyvavo Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio grupė ir G. Abariaus diazo trio. Veikė dailės instituto darbų paroda ir buvo paskaitų persitvarkymo temomis.

— Lietuvoje, eiliniame LJP CK biuro posėdyje buvo priimtas nutarimas pakeisti kai kurių laikraščių pavadinimus. Šiaulių miesto laikraščio „Raudonoji vėliava“ pavadinimas pakeistas į „Šiaulių naujienas“, Varėnos rajono laikraščio „Raudonoji vėliava“ į „Merkio kraštas“, Šilutės rajono laikraščio „Kommunistinis darbas“ ir „Pamarys“ ir Telsių rajono laikraščio „Kommunistinis švyturys“ į „Telsių laikraštis“.

— Panevėžyje įvyko Lietuvos liaudies chorų konkursas. Jame dalyvavo 36 chorai. Konkursas truko dvi dienas. Vertinimo komisijai vadovavo L. Abarius.

Gorbačiovo didžioji rakštis —

Reagano strateginio apsigynimo programa

Maskva. — Prez. Reaganas jau seniai Amerikos vardu pareiškė, jog Sibiro radarų įrengimai pažeidžia priešbranduolinę raketų sutartį. Praėjusį penktadienį sovietų vadas Gorbačiovas pasiūlė visus radarų stoties įrengimus pakeisti ir padaryti juose tarptautinį erdvės tyrinėjimų centrą, kurį galėtų kontroliuoti tarptautiniai sudaryta komisija.

Gorbačiovas po savo atostogų keliauja visą savaitę Sibire. Čia jis sako kalbas, dažnai nevengdamas ir užsienio politikos klausimų. Jis sako, kad šis jo pasiūlymas yra atsakymas į ankstesnį Amerikos kaltinimą, kad ta radarų stotis laužo minėtą sutartį. Washingtonas vėl tuojau atsiliepė, kad Sovietų Sąjunga privalo tuos radarų įrengimus nugriauti. Washingtonas ir Maskva Genevoje negali susitarti dėl strateginių ginklų apribojimo sutarties, nes amerikiečiai nedaro jokių nuolaidų ir reikalauja radarų sunaikinimo. Ši stotis Abalakove, netoli Krasnojarsko miesto, dar nėra visiškai baigta įrengti.

Reikalauja panaikinti bazes

Be to, kalbėdamas Pacifiko ir Azijos klausimais, Gorbačiovas pasakė galis uždaryti laivyno bazę Cam Ranh įlankoje Vietnamo, jei Amerika uždarytų savo bazes Filipinuose. Gorbačiovas sako, kad tame regione nėra Amerikos ir Sovietų Sąjungos interesų susikirtimo. Azijos reikaluose abi galybės turėtų susitarti lygybės principu, kalbėjo Gorbačiovas. Daugelis politinių komentatorių ta progą pastebi, kad jo kalbose yra daug propagandos, o ypač prez. Reagano strateginio apsigynimo iniciatyvos programos klausimu. Sovietai labai energingai puola SDI programą ir vis kartoja, kad tai yra erdvių militarizavimas. Kaip „Baltimore

Sun“ rašo, tas pasiūlymas įsteigti tarptautinį centrą jų radaro vietoje ir yra netiesioginis „Žvaigždžių karo“ programos puolimas ir noras ją susilpninti.

Gorbačiovas pažada nedidinti branduolinių ginklų tame regione, bet to paties reikalauja ir iš Amerikos. Jis sako, jog reikėtų pasitarimų, kad būtų sumažintos aviacijos ir laivyno pajėgos tose vietose, kur susisiečia Sovietų Sąjungos, Kinijos, Japonijos, Šiaurės Korėjos ir Pietų Korėjos sienos. Reagano administracija į tai atsako neigiamai.

Žmonių priekaištai teisingi

Sovietų vadas pasakė norįs, kad įvyktų sovietų-kinų viršūnių pasitarimas. Ypač pareiškė prekybos reikalingumą su Azijos kraštais. Sovietų Sąjunga galinti sudaryti specialią zoną sovietų tolimųjų Rytų srityje, kurioje užsienio kompanijos galėtų padėti išnaudoti žemėje esančius natūralius turtus.

Važinėdamas Sibire, pasakė, jog padaryti žmonių priekaištai, kad trūksta maisto ir kitų gėrybių, yra teisingi. Jis pareiškė norą pradėti ekonominius ryšius su Pietų Korėja, su kuria nėra diplomatinių ryšių. Ryšiai pagerėjo olimpinį žaidimų metu, nes sovietai įsteigė laikinąjį konsulatą, kuris po žaidimų vėl bus uždarytas.

Dukakio laiškas žydams

New Yorkas. — Demokratų prezidentinis kandidatas gub. Michael Dukakis pasiuntė Pasaulio žydų Kongreso pirmininkui Edgar M. Bronfmanui laišką, kuriame pareiškia savo pritarimą, kad Austrijos prezidentas Kurt Waldheimas ir ateityje negalėtų atvažiuoti į Ameriką, kuriam jau praėjusiais metais buvo uždrausta.

„Pasaulio Žydų Kongreso rolė praveidant II Pasaulinio karo metu Kurt Waldheimio veiklos dokumentų tyrinėjimą, yra žinoma visame pasaulyje. Tai atskleidžia tikrąjį Holokausto istoriją ir reikia nubausti tuos, kurie buvo atsakingi už tą genocidą“, rašo gub. Dukakis.

Prezidentinis kandidatas Dukakis baigia savo laišką, pažadėdamas visišką paramą Teisingumo departamento nacių medžiojimo įstaigai OSI, rašo Chicago žydų leidžiamas laikraštis „Sentinel“. „Kaip prezidentas, aš energingai palaikysiu OSI įstaigos pastangas, kad būtų teismo nubausti visi nacių nusikaltėliai. Su jumis aš dirbsiu, kad būtų pasiektas tikslas: „Niekada daugiau“.

KALENDORIUS

Rugsėjo 20 d. Eustachijus, Fausta, Jolita, Tautgirdė, Bernardas, Vainoras.

Rugsėjo 21 d.: Matas apaštalas, Ifigenija, Montvilas, Viskintė, Kantotas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:34, leidžiasi 6:54. Temperatūra dieną 70 l., naktį 60 l.

APIE NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

Rodos, kad visi mes mylėjome ir tebemylime brangią Lietuvą, tačiau apie nepriklausomą gyvenimo vertinimą buvo įvairių nuomonių. Atvykę į Ameriką pastebėjome, kad daugiausia apie jos gyvenimą ir tvarką neigiamų rašinių skelbdavo dabar jau nabašnikės „Naujie-nos“. Dažniais atvejais nie-kindavo krašto vadovus, ypač paskutinįjį prezidentą. Skelbdavo ir netikrus faktus, net šmeižtus. Bet nepozityvios kritikos pasitaikydavo ir dešiniųjų spaudoje.

Tačiau visa tai pralenkė bolševikų rašėjos. Jie, norėdami pateisinti okupacijos faktą, ligi šių dienų rašė, kad nepriklausoma Lietuva nėra buvusi. Tai „vakarų kapitalistų kolonija, darbo žmonių išnaudotojų, didžiausio smurto bei neteisės šalis“ ir pan.

Už tai labai neįprasta, kai dabar „viešumo“ laikotarpis pasirodė blaivių balsų ir blaivių nepriklausomo gyvenimo vertinimų.

Štai vienas jų. „Komjaunimo tiesos“ dienraštis (Nr. 103, 1988) paskelbė rašinį antrašte „Ivėikime minties stagnaciją“. Jo autorius ne koks nors „buržuazinė atgyvena“, bet 1937 m. gimęs, taigi jauno amžiaus istorikas, Vilniaus universiteto docentas Liudas Truska, komunistų partijos narys nuo 1965 metų. Pasiskaitykime, ką jis rašo.

„Buržuazinis Lietuvos laikotarpis priešiam perdam judomis spalvomis: merdėjanti pramonė, menkai išvystytas žemės ūkis, atsilikusi kultūra. Neuzmirš-tame pridurti, kad kone visose srityse užėmėme vieną paskutinį vietą Europoje. Tokie teiginiai grindžiami vienašališkai parinktais faktais ir ugdė nepagarbą praeičiai, o nacionalinio nepilnavertiskumo kompleksą. Vertinant ūkio ir kultūros raidos 1918-1940 m. rezultatus nedera užmiršti, kad šis laikotarpis buvo sunkiausias pasaulinio kapitalizmo istorijoje: viena po kitos sekė krizės bei depresijos, agrarinis šalis sekino joms labai nepalankios „kainų žirkulės“. Nepaisant itin nepalankios pasaulinio ūkio konjunkcijos, gyvenimas Lietuvoje tarpkariniu laikotarpiu nestovėjo vietoje. Tai tiesa, kad, netekus Rusijos rinkos, smuko metalo pramonė. Bet tiesa ir tai, kad po I pasaulinio karo susikūrė tekstilės, cukraus pramonė, sparčiai pradėjo vystytis popieriaus, poligrafijos, avalynės ir ypač mėsos bei pieno pramonė, t.y., šakos, kurias anksčiau slopino Rygos, Lodzės ir kt. imperijos centrų konkurencija. O pramonės bazavimasis vietos žaliavomis ir rinka apskritai buvo teigiamas reiškinys. 1913-1939 m. visame kapitalistiniame pasaulyje pramonės gamyba 10% sumažėjo, o Lietuvoje maždaug 4 kartus padidėjo. Žemės ūkio produkcija per tą patį laiką padidėjo beveik 2 kartus... Toliausiai tarpkariniu laikotarpiu nužengė Lietuvos kultūra. Aukštųjų ir vidurinių mokyklų studentų ir moksleivių, teatrų, muziejų, išleistų knygų bei žurnalų skaičius bei kiti kultūros rodikliai 1913 ir 1939 m. yra tiesiog nepalyginami. Gerokai sustiprėjo tautos nacionalinė savimonė“.

Tiems, kurie ir dabar „karia šunis“ ant prezidento A. Smetonos, pasiskaitytina minėto komunisto mokslininko — istoriko ten pat paskelbta ši pastraipa: „Kad A. Smetonos valdyta Lietuva nebuvo demokratinė, vi-

siems aišku, bet ar nepersidom tvirtindami, kad ji buvo anti-demokratinė valstybė? Juk Lietuvoje iš esmės laisvai veikė opozicinės buržuazinės partijos su savo organizacijomis ir spauda. Nė viena Lietuvos vyriausybė nevykdė antisemitizmo politikos. Žydai naudojo plačią kultūrinę autonomiją. Jie sudarė tik 7 proc. šalies gyventojų, bet beveik trečdalis Kauno universitete studentų buvo žydai. 43% Lietuvos gydytojų taip pat buvo žydai. O žydų buržuazijai priklausė maždaug 40% visos Lietuvos pramonės ir beveik 80 proc. prekybos (be kooperatinio sektoriaus).

Objektyviai doc. L. Truska vertina ir krikščionybę Lietuvoje. „Antai katalikų bažnyčios vaidmenį Lietuvos istorijoje vertinome perdam negatyviai“. Bet „atsisakę išankstinės nuomonės ir mąstydami dialektiškai, priename išvadą, kad bažnyčios vaidmuo Lietuvos istorijoje nebuvo vienareikšmis. Kaip Rusijoje Lenkijoje, visoje Europoje, taip ir Lietuvoje krikščionybės įvedimas buvo pažangus reiškinys, spartinęs ūkio ir kultūros plėtrą: paspartėjo visuomenės feodalizacija, paplito raštas, atsirado mokyklos, glaudesni pasidarė ryšiai su tuomet labiau išsivysčiusia Vakarų ir Vidurio Europa. Krikščionybės įvedimas buvo būtina sąlyga išeiti iš kryžiuočių, kurių nuolatiniai puldinėjimai griovė krašto ūkį, kultūrą, grėbė pačios tautos egzistencijai. Pusantro šimtmečio trukęs karas įrodė, kad Lietuva savo jėgomis sutriuškinti šios plėšikiškos, popiežių ir visos Vakarų Europos remiamos valstybės nestengia. O sąjunga tarp katalikiškos Lenkijos ir pagoniškosios Lietuvos nebuvo galima. Lietuvos nelaimė buvo ne krikščionybės įvedimas, o tai, kad ji išsigalėjo pavėluotai...“

Tiems mūsų išeivijos politikams bei veikėjams, kurie ir dabar Lietuvos nepriklausomybės ieško ne pačioje lietuvių tautoje, o labai nuo jos nutolusiame Washingtono, tinka šie okup. Lietuvos poeto Justino Marcinkevičiaus žodžiai iš jo rašinio „Laisvai bendrauti su savo istorija“ (Liter. ir menas 1988, VIII.27), kuriuos jis pasakė analizuodamas Molotovo - Ribbentropo pakta, jo pasekmes ir didžiųjų valstybių laikyseną mažųjų tautų požiūriu: „Jeigu aš mokėčiau piešti, tai 1939-1940-uosius metus pa-vaizduočiau tokia karikatūra: Hitleris ir Stalinas — vienas iš vienos, kitas iš antros pusės ryja Europos žemėlapi, užgerdami jį iš bokalų, kuriuose yra ir lietuvių tautos kraujo, skausmo, ašarų, nevilties. O kitos didžiosios valstybės — Anglija, Prancūzija, Amerika — stovi nuošalyje ir priitariamai linkčioja: i sveikata, i sveikata! Neišmatuojamas yra politinis cinizmas, ypač kai ji, ta politika, vykdoma liaudžiai nežinant, bet liaudies vardu“.

Tame pačiame rašinyje J. Marcinkevičius reikalauja paskelbti minėto pakto dokumentus su visais slaptais protokolais, kuo skubčiausiai parengti naują Lietuvos istorijos programą ir vadovėlių vidurinėms mokykloms. Rašinį baigia sakiniu: „Tegyvuoja tauta, laisvai bendraujanti su savo istorija!“ b. kv.

NAUJAS BALŲ LYGOS PROJEKTAS

Pasikalbėjimas su Lygos direktoriumi ir Koalicijos pirmininku Antanu B. Mažeika

— Lietuvoje vyksta įvykiai, apie kuriuos dar prieš metus negalėjome sapnuoti. Ar išeivija i tuos įvykius pakankamai atsiliepia?

— Kiek pastebiu, savo paskirtį suprantu ir pareigą atlieku Lietuvių informacijos centras New Yorke. Kitos organizacijos dirba nepakankamai. Į jų vadovybes neįsiliejo ar per mažai įsiliejo naujo kraujo. Turime vadovybių krizę. Paminėsiu pagrindinį tikslą — remti lietuvių tautos laisvės kovą ir tampame „heritage“ grupėmis. Stengiamės išlaikyti tautines tradicijas, bet pamirštame tautą, kuri tas tradicijas sukūrė.

— Ar stagnacijon pateko ir Amerikos Baltų Laisvės lyga, BAFL?

— Ačiū Dievui, ne. Vykdoma viena projekta po kita. BAFL yra vienintelė baltų aktyvistinė organizacija. Nuo įsikūrimo dienų vykdoma originalius projektus ir pasiekėme išliekančių laimėjimų. Šiuo metu vykdomė, mūsų nuomone, naują ir idomų projektą — tikriname, koks JAV Kongreso palankumas Pabaltijo valstybių laisvės reikalui ir kitoms pabaltiečių problemoms.

— Kokiū būdu patikrinimas vykdomas?

— Visiems Kongreso nariams Atstovų rūmuose ir Senate išsiuntinėjome anketą su 16 klausimais. Kongreso nariai — es yra klausiami, ką jie iki šiol Pabaltijo valstybių reikalui yra darę, kokius turi principinius nusistatymus pabaltiečių problemų atžvilgiu ir ko iš jų galima tikėtis ateityje.

— Koks i anketa atsiliepiamas?

— Pilnai atsakiusių nuosimtis nedidelis. Tačiau per 200 pakviestų mūsų atstovus ateiti i jų įstaigas Senato ir Atstovų rūmuose ir su jų paskirtais asmenimis anketoje keliamus klausimus aptarti.

— Anketa paruošti, ją išsiuntinėti 535 Kongreso nariams, paskui su jų įstai-gomis susisiekti, dabar aplankyti 200 įstai-gų ir praveisti apklausinėjimus, o vėliau anketa išanalizuoti ir padaryti suvestines, — tai didelis darbas. Kas jį vykdo? Ar apmokami tarnautojai?

— Projektui vadovavo amerikietis Alan W. Baldwin be

atlyginimo. Dirbo Baltų lygos ir Koalicijos žmonės. Dabar Kongreso narius lanko i anketas jų įstaigose užpildo dvi vašingtonietės, kurioms už darbą atlyginama. Reikia manyti, kad per porą mėnesių jos darbą užbaigs. Tada prasidės statistikų sudarymas, anketų analizavimas ir išvadų formulavimas. Elgiantis taupiausiai, projektas kainuos keliolika tūkstančių dolerių. Pradžią finansavo Baltų Laisvės lyga, tolimesnę naštą perima Koalicija.

— Kokios praktiškos nau-dos tikėtis iš to projekto?

— Daug. Žiniosime kiek palankumo turime Kongrese. Tai svarbu žinoti, pradedant vykdyti Kongrese projektus. Taip pat žiniosime, kuriuos kandidatus remti rinkimuose. Surinkti duomenys bus pri-einami ir kitoms organiza-cijoms. Koalicijai ypač svarbu žinoti, kurie Kongreso nariai pasisako už OSI keliamų bylų sprendimą Amerikos kriminali-niuose teismuose. Anketos dėka tikimasi pakelti 101-me Kongrese narių skaičių Ad-Hoc kongresinėje komisijoje Pabal-tijo valstybių ir Ukrainos reika-lams („Ad-Hoc Committee on the Baltic States and Ukraine“).

Baltų Laisvės lyga planuoja Kongresui pateikti rezoliuciją, kad Amerikos vyriausybė pa-smertkt Molotovo-Ribbentropo pakta ir reikalautų Sovietų Sąjungą, kad nuo to pakto ir jo sukurtų padarinių atsisakytų. Svarbu žinoti, kas mūsų drau-gai Kongrese.

— Ar šiuo metu nėra sulė-tėjusi OSI veikla?

— Gal pritiltusi, bet nesulė-tėjus. Spauda praneša, kad direktorius Neal Sher lankėsi Maskvoje ir tarėsi su sovietų prokurais. Žinant tos nedoros bičiulysies praeitį, OSI bylose pakrypimo i tiesos išėjimą laukti negalima. Taip pat sovietai skelbia, kad bus vi-siems prieinami archyvai, kur sutelkta medžiaga apie nacių nusikaltimus. Bet jei sovietai ir OSI slėps Stalino laikų nusikaltimus, tai bus aišku, kad sovietinė „glasnost“ ir „pere-stroika“ yra didžiulė apgavystė ir OSI tos apgavystės bendrininkė.

— Lietuvoje vyksta de-

monstracijos, protestai ir kitomis formomis laisvės reikalavimo prasiveržimai. Kaip Jūs, kaip trečios kartos Amerikos lietuvis, tai verti-nate?

— Kai caristinė Rusija pralai-mėjo karą su Japonija 1905 m. ir kiek pravėrė spriepaudos duris, laisvės vėjai įsiveržė i Lietuvą. Gorbaciovas turėjo drąsos pripažinti, kad komuniz-mas pralaimėjo ekonominį karą prieš laisvą ūkį ir komunistinė imperija atsistojo prie bedug-nės krašto. Jei Rusija būtų eko-nomiškai stipri, nei „glasnos-čių“, nei „perestroikų“ nebūtų. Pro Gorbaciovo pravertus „persitvarkymo“ duris veržiasi baltų laisvės reikalavimai. Lietuvos komunistai, vykdy-dami Maskvos valią, įvykdy-Pabaltijo kraštuose bando manipuluoti ir aiškinti kaip entuziastišką pritarimą Gor-baciovo reformoms. Gorbaciovas pakankamai gudrus, kad neįvertintų Pabaltijo kraštų pa-žangumo. Jis bando laimėti žmonių simpatijas, todėl žiaurių priemonių nenaudoja. Reikia stebėti, kaip reikalai vystysis, ir būti pasiruošusiems įvairiems netikėtumams.

— Bet Vingio parke Vilniuje šiemet jau įvyko dvi demonstracijos, kuriose dalyvavo iki 200,000 žmonių. Jas organizavo Lietuvos persitvarkymo sąjūdis. Sąjūdis palaiko komunistinę valdžią, o jis remia Gorbaciovo politiką. Sąjūdžio tikslas — demokratinė Lietuva So-vietų Sąjungos sudėtyje.

— Kalbėti apie demokratine diktatūrą yra tas pats, kaip kalbėti apie šaltą ugnį. Nei ko-munizmas, nei nacizmas, nei kita diktatūra negali būti su žmogiško veidu. Gali užsidedi tik žmogaus kaukė. Aš manau, kad Persitvarkymo sąjūdis nėra monolitinis. Vieni bando išlaikyti jį komunistų partijos kontroleje, kiti — iš kontrolės išsilaisvinti.

Antrąją rugpjūčio 23 d., de-monstraciją organizavo ne Persitvarkymo sąjūdis, o Lietuvos Laisvės lygos žmonės. Dalyvavo 200,000 žmonių. Tik lyga paskutiniu momentu pa-darė nuolaidas ir i priekį demonstracijai išleido sąjūdį. Išeivija negali duoti patarimų

Antanas B. Mažeika (kairėje), Koalicijos pirmininkas ir Baltų Laisvės lygos narys, sveikinasi su Los Angeles apskr. supervisorium Mike Antonovich, sėdi — lygos pirm. Avo Piirisild.

Lietuvos žmonėms, kokios tak-tikos laisvės kovoje jie turi laikytis.

— Tai kokia išeivijos rolė? Ar vien stebėti, kas vyksta tautoje?

— Mūsų didžioji nelaimė, kad mes tik stebime. Carų laikais i pirmąsias kovos dėl laisvės eiles išėjo lietuviai rašytojai, poetai, negausi šviesuomenė. Dabar Lietuvoje tas pats kartojasi. Rašytojai ir poetai kalba ne tik apie Stalino laikų žiaurumus, ne tik apie dabartinę lietuvių Lietuvoje spriepaudą, bet ir apie grėsmingą Lietuvos ekologinę būklę. Beveik visi žymieji Lie-tuvos rašytojai ir poetai i didelę dalis intelektualų yra tapę lais-vės šaukkliais. Tegu skaitytų patasako, ar i jų balsą atsiliepia išeivijos rašytojai, poetai, in-tektualai. Yra mūsų rašytojų, kurie pasigriebę savo knygeles bėga i aną pusę ir maldaute maldauja, kad perspausdintų, tegu ir iškastruotas. Net Aisčio eilėraščių rinkinys sužalotas, o įvadas labiau tiktu, jei ne Stalino, tai Brežnevo laiko-tarpiu. Laisvo žodžio sovietiškas „atvirumas“ dar tebeįjo. Lais-vas, ypač spausdintas, žodis neleidžiamas laisvės idejoms skelbti, o Staliniui ir Brežnevui keikti.

— Ar išeivija gali sutikti su tokiais kompromisais, kaip „satelitinis statusas“ arba „sovietinės respublikos sta-tusus“, tik su praplėstomis ekonominėmis ir kultūrinėmis laisvės ribomis?

— Išeivija turėtų sutikti, jei pati tauta laisvai už tokius sta-tusus apsispręstų. Bet šiandien tauta siekia pilno suverenumo atstatymo. Kas negirdi tikrojo tautos balso Vingio parke, Mai-

ronio minėjimuose, Gedimino aikštėje, prie Mickevičiaus pa-minklo, nekalbant jau apie lais-vąją pogrindžio spaudą, tas ar-ba nepigirdi, arba tarnauja svetimiesiems. Iš antros pusės, nėra pasaulyje tautos, kuri savanoriškai atsisakytų laisvės. Jei išeivija patartų tautai prim-ti laisvėjimo pažadą ir pamirš-ti suverenumo atkūrimą, taptų ne „baltaja“ istorijos dėmė, bet „juodąja“.

Aš manau, kad tikrąsias tau-tos aspiracijas reiškia Lietuvos Laisvės lygos žmonės, kurių iš-tikimybė Lietuvai išbandyta persekiojimuose ir sovietų gulaguose.

— Ar išeivijai naudingiau veikti baltų vardu ar atskirai?

— Neapleistini abu keliai. Veikdami kartu, greičiau esame pastebimi. Bet turime savo spe-cifinių uždavinių. Pvz. Jaltos susitarimai ar sienų klausimas latviams ir estams beveik neaktualūs. Veikdami kartu, ugdome baltiško solidarumo jausmą ir brandiname ateities Baltų federacijos idėją.

Savose organizacijose pasigen-dame dinamiškesniu vadovybiu. Organizacijos su „nepakei-čiamais“ vadais lietuviškame gyvenime yra tapę nepakeičia-mu balastu. Svarbiausias lietuvių organizacijai, JAV Lie-tuvių Bendruomenėi, yra proga sudaryti vadovybę, kuri įjėgtų atsiliepti i tautos dvasinę revoliuciją, kurios rusų tankai nepajėgūs sutraikyti, kaip Vengrijoje ar Čekoslovakijoje.

Etninės lietuviybės koncepcija turi pakeisti rezistencinę lietuviybę. Išeivija tam yra pajė-gi. Bet ar panorės?

J. K.

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

15

Mano širdis jau nebemaistavo prieš šį žiaurų pasaulį. To laukinio ramantis buvimas mane išlais-vino. Jo abejingumas man kalbėjo apie pasaulį, kuriame nebuvo veidmainystės, nebuvo apgaulės. Jis buvo laukinis, ir vis tik kažkas paslaptingai mane traukė prie jo. Ir kaip tik tie dalykai, kurie kitus būtų atstūmė, man jie buvo magnetas, kuris mane pritraukė. Savo suola pastūmiau prie jo ir pasakiau keletą malonių žodžių, mėgindamas užmegti kalbą. Iš pradžių jis mažai tekreipė dėmesio i mano pastangas, bet kai prisiminiau jo pereinot nakties svingumą, jis paklausė, ar mes ir vėl miegosime vienoje lovoje. Aš atsakiau taip, ir man pasirodė, jis liko patenkintas.

Tada pradėjome sklaidyti knygą kartu, ir aš mė-ginau jam išaiškinti spausdinimo tikslą ir ten buvusių kelių paveikslų reikšmę. Man pavyko sužadinti jo susidomėjimą. Po to mes kalbėjome apie tai, ką dar galima pamatyti New Bedford, ir netrukus aš pasiūliau išrūkyti pypkę, kaip draugystės įrodymą. Tada ištraukė maišelį bei kirvuką ir ramiai man pasiūlė užsitraukti. Ir taip mudu sėdėjome pakaitomis perduodami vienas kitam pypkę ir leisdami dūmų debesis.

Jeigu pagonies širdyje ir glūdėjo mano atžvilgiu koks abejingumas, po šito pasirūkymo jis greit išsi-skaldė, ir mudu tapome gerais draugais. Jis palinko prie-manės savaimingai, panašiai kaip aš prie jo, kai

baigėme rūkyti, savo kaktą jis prisilietė prie manosios, apkabino mane ir tarė, kad nuo šiol esame vedę, kas pagal jo šalies paprotį reiškia, kad esame draugai ir kad jis numirtų už mane, jei būtų reikalas. Pas mano tautietį tokia staigi draugystės liepsna būtų atrodžiusi per ankstyva ir nepatikima, bet mano laukinio at-žvilgiu šių senų taisyklių nebuvo galima pritaikyti.

Pavakarieniavę, parūkė ir kiek pašnekučiavę, pakilome i mūsų kambarį. Jis man padovanojo balzamuotą galvą, išėmė didoką tabako maišelį, ir, jame pasirausęs, ištraukė kokius trisdešimt sidabrinių dolerių ir juos išrūkiavo ant stalo. Juos suskirstė i dvi visiškai lygias dalis ir vieną jų pastūmė i mane ir pasakė, kad tai mano. Aš mėginau priešintis, bet jis privertė mane nutilti, monetas supildamas i kelnų kišenę. Paskui ištraukė stabuką ir, nukėlęs židinio uždangą, pradėjo melstis. Iš kai kurių ženklų aš supra-tau, kad jis tikėjosi prisijungiant ir mane. Akimirka aš galvojau koki atsakymą duoti tuo atveju, jeigu būčiau raginamas.

Aš esu krikščionis, kaip galėjau prisijungti prie to stabų garbintojo ir melstis tam medžio gabalui? „Kaip tu galvoji, Izraeli, ar Visagalis dangaus ir žemės, valdovas — įskaitant i pagonis — ar gali pavydėti ne-reikšmingam judo medžio gabaleliui? Ne... negalimas daiktas. Kas gi yra garbinimas? Vykdyti Dievo valią? Daryti artimui tai, ką aš norėčiau, kad Queequegas man darytų. Bet jis yra mano artimas. Ir ką aš norėčiau, kad Queequegas man darytų? Kad jungtųsi su manim mano ypatingose Dievo garbinimo apeigose. Tad savo ruožtu aš turiu jungtis su juo jo apeigose, aš turiu tapti stabmeldžiu“.

Tad uždegiau skiedras ir jam padėjau paremti nekaltą stabuką, kuriam kartu su Queequegu pa-daikiau apdegintą sausainį, dukart ar triskart i pa-garbinau ir pabučiavau i nosį. Tai atliek, mes nusi-

rengėme ir atsigulėme su ramia sąžine ir taikoje su visu pasauliu.

XI. Naktiniai marškiniai

Ir taip mes gulėjome, tai kalbėdamies, tai mie-godami. Pagaliau nuo didelio šnekėjimo mums visai praėjo noras miegoti ir pasiryžome atsikelti, nors ligi aušros dar buvo toli.

Gulėti išsitisus taip mums įkyrėjo, kad atsisėdome lovoje, nugaras atrėmė i išgalves ir užsidėngė antklo-de, kojas laikėme sulenkę i mūsų keliai beveik siekė nosis. Mes jautėmės puikiai, juo labiau, kad lauke buvo labai šalta.

Pagaliau Queequegas pasiūlė uždegti šviesą, nes vis tiek nemiegojome, o jis norėjo parūkyti pypkę. Ne-paisant didelio pasiislykštėjimo, kurį praeitą naktį manysė sukelė jo rūkymas lovoje, — žiūrėkite, kaip mūsų prietariai išsisiklaido, kai įsiviešpatauja drau-gystė, — turiu prisipažinti, kad šie kartą man ne tik nieko neapėjo, kad jis rūkytų, bet, priešingai, mintis, jog jis ramiai šalia manęs leis dūmų kamuolius, man buvo ypatingai maloni. Taip pat aš mažai tesirūpinau šeiminingo draudimu nuo ugnies. Man terūpėjo tik mūsų draugystė ir bendras naudojimas pypkė bei antklo-de su tikru draugu. Pypkė ėjo iš rankų i rankas ir greitai virš mūsų galvų susidarė mėlynų dūmų baldakimas, ižiebtos lempos šviesos apšviestas.

Ar tas vilniantis baldakimas priminė laukiniui tolimus vaizdus, aš negaliu pasakyti. Bet tikras dalykas, jis pradėjo kalbėti apie salą, kurioje buvo gimes, ir aš smalsus patirti jo istoriją jį paskatinau išsipasakoti. Jis mielai davėsi įkalbamas. Ir nors tuo metu aš tegalėjau suprasti tik kai kuriuos jo žodžius, vėliau, kai apsiptatau su jo gerklne kalba, jo patikėti prisipažinimai leidžia man pateikti suglaustą istoriją, jeigu trumpą santrauką galima taip pavadinti.

(Bus daugiau)

IŠ KALIFORNIJOS Į ALASKOS FIORDUS IR LEDYNUS

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Išaušo gražus rugpjūčio 2 dienos antradienio rytas. Šešiolika Los Angeles lietuvių keliauninkų grupė, suorganizuoti Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Los Angeles skyriaus, savom ir kitų keliautojų pagalba susisiekimo priemonėmis suvažiavome į Los Angeles aerodromą, skristi į Kanados uostą Vancouverį. Iš šio uosto dar tos pačios dienos vakare išplauksime kelionei jūroje į Alaską.

Dar gerokai prieš išskridimą susirenkame visi. Žaibuoją foto aparatai. Darome nuotraukas. Visos keliautojų grupės ir su artimaisiais. Be šeimų artimųjų, atvykusių išlydėti keliauninkus, čia sutinku atvykusį mūsų grupę išlydėti žurnalista ir radijo valandėlės redaktorių Vladą Bakūną. Padėkai jam už tai. Vladas Bakūnas jau gana ilgą laiką informavo spaudą ir pranešė per lietuvių radijo valandėlę apie šią išvyką. Visų dalyvių pakili nuotaika. Daugeliui ši kelionė laivu į Alaską yra pirmą kartą.

Skrendame Canadian Air Lines lėktuvu. Man prie bilietų kasos pateikęs keliauninkų sąrašą gauti visiems kartu sėdimas vietas, lėktuvų kompanijos jauna pareigūnė prašė gražiai lietuviškai: tai jūs esate visi lietuviai, aš tuoj pat pažinau jus iš jūsų pavardžių.

Tikrai nustebau. Pasirodo yra dr. Z. Danilevičiaus (dabar jau mirusio) anūkė iš Chicago. Čia dirba ir gyvena Los Angeles jau ilgesnį laiką. Koks nuostabių mažas pasaulis. Turbūt nerasi vietos pasaulyje, kur nebūt lietuvių.

Sklandus į lėktuvą įsėdimo procesas. Mandagūs ir rūpestingi tarnautojai. Visus keleivius lėktuve aprūpina pagal skonį gaivinančiais ar svaiginančiais gėrimais ir geriais pietumis.

Skridimas labai nenuobodus. Skrendame per vandenyną, lygumas ir per kalnus. Kalnų viršūnėse matyti daug sniego. Po įdomaus dviejų su puse valandų skridimo leidžiamės į Vancouverio aerodromą.

Čia jau Kanada. Imigracijos pareigūnai tikrina mūsų užsienio pasus ar Amerikos pilietybės popierius. Tačiau procedūra gana sklandi. Jeigu neveži žalių vaisių ar narkotikų greitai praleidžia.

Raudonšvarkiai laivo kompanijos pareigūnai jau mūsų laukia su autobusu, kuris mus su mūsų lagaminais nuveš į laivą. Važiuojame per Vancouverio miestą. Man jis jau pažįstamas iš ankstesnių kelionių ir prieš trejetą metų lankytos pasaulinės parodos.

Vancouverio miestas įsteigtas jo atradėjo vardu kapitono George Vancouver 1792 metais. Tikrasis miesto augimas prasidėjo su aukso ieškotojų antplūdžiu 1860 metais. Vancouveris buvo inkorporuotas kaip tos provincijos sostinė 1886 metais.

Šių dienų Vancouveris, su 1,250,000 gyventojų, yra trečiasis savo didumu Kanados miestas po Toronto ir Montrealio.

Malonus klimatas. Vasaros metu temperatūra tarp 60-70 laipsnių. Švelnios žiemos. Šis moderniškas kalnų ir vandenyno papėdėje išsidėstęs miestas su dideliais parkais ir gero smėlio plažiais. Daug augmenijos, visur vėsu ir žalia. Daug modernių ir daugiaaukščių namų.

Pasiekti mūsų laivą teko pervažiuoti skersai visą miestą. Gyvenamieji kvartalai paskendę žalumynuose su gražiomis rezidencijomis ir įvairiaspalvėmis vilomis.

Važiuojame per miesto centrą ir kiniečių kvartalą. Šis yra didžiausias toks po San Francisco miesto. Per autobuso langus stebime jų namų egzotišką architektūrą, spalvas, krautus ir užuodžiamė jų maisto orientališką aromatą. Miestas turi daug meno galerijų ir muziejų. Deja, juos ši karta neturime laiko aplankyti.

Pasiekiamo uosto krantinę. Pirmas žvilgsnis į mūsų laivą labai imponuojantis. Atrodo kaip didelė liuksusinė jachta. Gražus spalvų derinys, juoda ir balta, duoda rimtą išvaizdą.

Laivas beveik naujutelis. Moderniškas ir liuksusinis Holland-American Lines. Jo šonuose ryškiai išrašytas vardas — „Noordam“. Statytas 1984 metais Prancūzijoje. Tonažas 33,933, 704 pėdų ilgumo. Veža 1210 keleivių. Į šį skaičių neįeina laivo igula ir patarnautojai, kurių yra 559. Turi 607 liuksusines kabinas. Du plaukiojimo baseinai ir jacuzzi.

Sportininkams bėgiojimo takai, teniso aikštė, ping pong žaidimo stalai, mažas golfas ir t.t. Laivo igula ir pareigūnai beveik visi olandai. Maistas ir patarnavimas Indonezijos tautos žmonių rankose. Tačiau vyriausias maisto šefas ir jo padėjėjas yra olandai. Laivas turi 11 aukštų, 23 poilsio vietas ir barus. Dėl statistikos verta pažymėti 36,000 Rozenthalio porcelano indų ir kristalų vertės daugiau negu 1 milijono dolerių.

Moderniška komunikacija su išorinio pasauliu. Telefoninis satelito pagalba pasikalbėjimas su visos Amerikos vietovėmis — 1 minutė 20 dolerių. Tačiau kaina nukrenta iki 6 dolerių, kalbant iš Alaskos pakraščiu miestu.

Visus lipančius į laivą su šypseną sveikina laivo pareigūnai olandai ir olandės. Europietiškas nedirbtinis mandagumas ir nuoširdumas sutinka kiekvieną keleivį.

Sklandus įlipimo į laivą procesas beveik per keletą minučių sutalpinio visus keleivius. Mūsų grupė, padariusi rezervacijas prieš šėsis mėnesius, gavome gerą laivo aukštą ir kajuotes greta vienas kito.

Tik įlipus į laivą, jau radome mūsų lagaminus ir šio vakaro programą, kuri yra labai įvairi. Tik turėkite užtenkamai jėgų visur dalyvauti. Ką jutė reikalinga tik nakvynei, nes nuo ankstyvų pusryčių iki vėliausių naktinių pramogų — disko iki „gaidžiams giedant“ paryčio valandų laiko miegoti mažai bepalieka.

Tiems, kurie nori pasilepinti, pusryčius atneša į lovą. O sporto mėgėjams — gera proga pasinaudoti bėgiojimo takais. Gimnastikos kambarys su naujausiais minkštos įrankiais. Žinoma, reikia paminėti ir puiki pirtis, jacuzzi, masažas ir kt.

Kabinose esame po du žmones. Mano bendrakeleivis teatro režisierius Petras Maželis. Su juo netenka nuobodžiauti. Be teatrinių temų yra įdomu pasidalinti žurnalisto darbo mintimis, kurios jam irgi yra nesvetimos. Taip pat daug įdomių temų išgildiname ir lietuvių Radijo valandų klasiškai.

Los Angeles keliauninkai pasirenge plaukti į Alaską.

Norėčiau bent trumpai supažindinti ir su kitais bendrakeleiviais. Čia pat gretima kajuotė ilgamečių Tautinės sąjungos buvusių valdybos narių ir dabar talkininkų Onutės ir Prano Dovydaičių. Už jų Činikienė-Adomėnienė iš La Crescentos, Kalifornijos, su jos bendrakaive Sofija Liubertiene iš Sun City, Arizonos. Einant iš eilės kabina inž. Antano ir Liucijos Mažeikų. Inž. Mažeika, Los Angeles Altos pirmininkas ir Tautinės sąjungos tarybos narys, o Liucija visos Kalifornijos Lietuvių respublikonų partijos pirmininkė. Šalia jų Ramūnas ir Irena Bužėnai. Abudu Tautinės sąjungos Los Angeles skyriaus valdybos nariai. Irena — sekretorė, o Ramūnas — izdininkas.

Priešingoje koridoriaus pusėje čia pat arti durys Alekso ir Birutės Gričių iš Agouros, Kalifornijos. Jie abu yra nuosirdūs Tautinės sąjungos rėmėjai ir malonūs prieteliai. Gretimą kabiną yra Los Angeles Tautinių namų pirmininko ir Tautinės sąjungos tarybos nario Jono Petronio su žmona Julija, mūsų darbų talkininkė. Ir šalia jų Tautinės sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė su bendrakeleive iš S. Monicos Danute Paškevičiene. Taigi atrodo, kad ši grupė yra gausiausia bet kada plaukusių Los Angeles lietuvių į Alaską.

Išsikrovėme savo daiktus ir po trumpo poilsio, susipažinę su šio vakaro programa, visi susitinkame valgykloje. Mūsų grupė gavome du gretimus stalus. Taip pat gavome ankstesnį valgomą laiką, kuo visi esame patenkinti.

Maistas puikus, labai įvairus ir kiek tik nori. Mūsų stalo ponios, nors ir turi dideles pagundas, tačiau stengiasi, nors ir ne visuomet pavyksta, atsisakyti daug skanumynų, kad išlaikytų gražias ir patrauklias kūno linijas. Kiekvieną dieną vakarienei yra skirtingų tautų valgiai. Pradėjome nuo amerikietiško, toliau ejo prancūzų, olandų, austrų-vokiečių ir bairų su Indonezija. Kiekviena tauta turi savitus kulinarinius gabumus. Yra įdomu juos visus pažinti.

Laivo programų direktorius su jo padėjėjais mus visapusiškai užima. Nuo ankstyvo ryto gimnastika, šokių pamokos, ping pong, įvairūs žaidimai, Bingo, pilnas kazino, pasirenkamiems išlošti ar pralošti. Kino teatras su dviem naujais filmais kasdieną. Popietėje arbata su smulkiais svajonių muzikos garsais. Vakare „ballroom“ šokiai, vėliau lengvas ritmas ir vėliau siai disco.

Kiekvieną vakarą pirmąsias šokėjas, dainininkas ir prancūziškų šlagerių dainininkas. O jeigu po to visų malonumų dar nesate galutinai pribaginti, tai europietiški žavingi anglų valsų ir svajingų tango sukuriuose tikrai galite atsigalvinti,

nes čia išnyksta visų generacijų ir nuomonių skirtumai, kada visi pasineria šokių sukuryje.

Vidurnaktį išalkusius pasotina bufeto stiliaus gausūs naktiepiečiai. Kiekvieną dieną vakariene metu šventiame bent keletą gimtadienių ir vestuvines sukaktis su dainomis ir linkėjimais.

Čia ir mūsų lietuviška grupė turėjo tris poras, švenčiančias vedybines sukaktis — Birutė ir Aleksas Gričiai, Liucija ir Antanas Mažeikai ir Julija ir Jonas Petroniai. Po ceremonijų angliškai su turtais ir dainomis nuo laivo pareigūnų mūsų dalyviai jiems sudainavo lietuviškai komp. Broniaus Budriūno — valio, valio, valio, ilgiausiu metų jums valio.

Laivo pareigūnai sutinka mūsų grupę su lietuvišku: labas rytas, labą dieną, labas vakaras, ačiū ir sudiev. Jie daro gerą pažangą lietuvių kalboje, tik gaila, kad per trumpas laikas juos daugiau išmokyti. Tačiau jau jie visi žino, kur yra Lietuva ir kokia jos dabartinė padėtis.

Kitą malonią progą turėjome tai įteikti režisieriui Petriui Maželiui Aurelijos Balašaitienės-Zitkuvienės dar spaustuvės dažais kvepiantį veikalą 3 veiksmų teatro dramą „Juodoji ponija“. Ši drama yra dedikuota vienos neužmirštos ketveriukės prisiminimui.

Po istorinės 600 metų krikščionybės veikalo „Krikšto vanduo“ dramos sambūrio premjeros lapkričio mėnesį režisieriaus Petro Maželio produktumams nebesustojamai progresuos pirmyn, su pasirengimu naujam veikalui „Juodoji ponija“, kurios premjera numatoma kitais metais Los Angeles. Ši naują teatrą veikalą rež. Maželiui įteikė Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė.

Kapitono garbei skirti du vakarai. Pirmas kokieili vakaras su užkandėliais, gėrimais ir šokiais. Antras vakaras iškilminga vakariene-banketas. Kapitonas pasveikina kiekvieną keleivį individualiai rankos paspaudimu. Čia irgi buvo gera proga pagarsinti Lietuvos vardą. Visi grupės dalyviai pasisakė esą lietuviai ir atstovauja laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Laivo kapitonas mūsų grupei parodė išskirtinį dėmesį, teiraudamasis daugiau žinių apie Lietuvą.

Fotografuojamės su kapitonu, grupėmis ar pavieniai. Visi apsirengę puošniais vakariniais rūbais. Ponios defiliuoja su puikiais tualetais ir vėliausiu madų sukniomis.

Tų dviejų kapitono garbei skirtų vakarų proga prie parinktų stalų kartu su keleiviais vakarieniavo laivo igulos karininkas. Mūsų stalo garbės svečias buvo laivo komunikacijos ryšių karininkas. Tikras olandas ir net su ruda barzda. Mūsų ponios tikrai mokojo jį užimti ir sudominti Lietuvos reikalais. Jos vaizdiniai nupasakojo apie

lietuvių tautos kančias ir gerai nušvietė dabartinę Lietuvos padėtį.

Mūsų kelionės agentūra taip pat surengė mums vieną kokių valandą ir du vakarus aprūpino mūsų stalus su baltu ir raudonu vynu. Žinoma, dalyvavome ir kaukių balijėje ir ponijų naujais madų pasirodyme. Keleivių talentų pasirodymo vakare buvo gana gerų dainininkų ir šokėjų, beveik profesionalinio lygio.

Pravartu paminėti, kad ir susikaupimo valandos nebuvo užmirštos. Laivo vadovybė parūpino trijų religijų kapelionus. Kiekvieną dieną buvo katalikų ir protestantų pamaldos. O penktadienį ir šeštadienį žydų rabinas pravada Šabato pamaldas. Atrodo, visų religijų pamaldose buvo gana gausu dalyvių.

Laivui iškilmingai pakėlus inkarą, grojant dūdų orkestrui su konfeti ir valiavimais antradienio vakarą paliekame Vancouverio uostą ir pasileidžiame pirmąjį 570 mylių kelionę į pirmąjį Alaskos miestą Ketchikan.

Plaukę visą naktį, kitos dienos rytu jau stebime žalią ir vešlią augmeniją, kuri matyti tolimuose krantuose.

Visa trečiadienio diena įdomiai praėjo plaukiant labai ramiai vandenyną. Oras geras, praleidžiame daug laiko stebėdami laivą lydincias žuvedras ir bangėles nardančius banginius.

Ketvirtadienio rytą laivas imetė inkarą pirmajam sustojimui Alaskoje — Ketchikan mieste.

Statistikos duomenimis skaičiama, kad Ketchikan miestas klimato atžvilgiu tiems, kurie mėgsta žalumą ir drėgmę, yra labiausiai mėgstamas miestas visioje Amerikoje. Nors ir lyja per metus 300 dienų, tačiau klimatas yra švelnus. Yra pavadinta šiaurinės Amerikos lietaus sostine.

Ketchikan miestas turi 11,000 gyventojų. Indėniskasis miesto pavadinimas reiškia „Erelis sparno upė“.

Pirmieji Amerikos pionieriai — naujų vietų ieškotojai čia atvyko aštuonioliktame šimtmetyje ir vertėsi žuvininkyste. Aukso ieškotojai užplūdo Ketchikan devynioliktame šimtmetyje ir vertėsi žuvininkyste. Aukso ir vario kasyklos užsidarė 1920 metais. Nuo to laiko miestas suklestėjo žuvies ir medžio pramone. Šiuo metu yra skaitomas lašišos (salmon) sostinė.

(Bus daugiau)

MOKSLAS KALĖJIME

Northern ir Southern Illinois universitetai nutraukia pamokų davimą kalėjimuose, nes Patikšnos departamentas pareikalavo, kad vykstantieji dėstyti kalėjimuose būtų tikrinami, ar nevartoja narkotikų.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REAL ESTATE

RE/MAX
REALTORS

GREIT
PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainijimas nemokamas.

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žemyste. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPITIS

NAMŲ APŠILDYMAS

Išvalau ir remontuoju visų rūšių namų šildymo įrengimus ir pakeičiu vandens sildytuvus.

ALBIN BANYS
447-8806

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kambarių butas antrame aukšte. Prie gero susisiekimo.

Skambinti tel. 776-4513

FOR SALE

Pigiaus parduodu tinkamus naudoti Lietuvoje VIDEO REKORDERIUS
(312) 839-5829

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

SUTAIKINIMAS. Atgailos Sakramento aiškinimas. J. Burkus. 326 psl. 1988	\$10.00
PALIKĖ TĖVIŠKĖS NAMUS. Šv. Kazimiero kapinėse paminklų albumas Chicagoje. 252 psl. 1976	\$19.95
AIŠVIDO PASAKOS. A. Giedrius. 140 psl. 1971	\$1.00
LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA. Nr. 8 527 psl. 1987	\$10.00
ČEKISTO NAGUOSE. Atsiminimai. Br. Daunoras. 11 psl. 1987	\$7.50
ILGESIO VALANDĖLĖS. Eilėraščiai. Leonardas Šimutis. 227 psl. 1987	\$8.00
KUR BĖGA ŠEŠUPĖ. Romanas. J. Vizbaras. 245 psl. 1986	\$10.00
VIENA ŠIRDIS. Premijutas romanas. Anatolijus Kairys. 192 psl. 1988	\$7.00
SAKMĖ APIE KORNETO KRISTUPO RILKĖS MEILĘ IR MIRTĮ. Rainer Maria Rilke. 54 psl. 1987	\$12.00
DIDŽIOJI ILIUZIJĄ. I tomas. Marksizmas teorijoje ir tikrovėje. Vl. Juodeika. 720 psl.	\$15.00
DIDŽIOJI ILIUZIJĄ. II tomas. Marksizmas teorijoje ir tikrovėje. Vl. Juodeika. 685 psl.	\$15.00
LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS. Stasys Yla. 180 psl. 1985	\$20.00
MANO ŽODYNAS. Spalvotas iliustracijos anglų-lietuvių kalbomis. Richard Scarry. 92 psl.	\$10.00
M. K. ČIURLIONIS. Kūrėjas ir žmogus. Stasys Yla. 468 psl. 1984	\$15.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

ALĖS RŪTOS

Naujas romanas

DAIGYNAS

Liet. Knygos klubo leidinys, ką tik išėjo iš spaudos. Plačiai skaitoma autorė svarsto jaunosios lietuviškos išeivijos kartos problemas pasaulyje, ryšium su ištikimybės lietuviškumui ir realiomis sunkenybėmis. Du knygoms sakiniai abipusiu būdu parodo jaunosios kartos problemas. Lietuviškame koncerte „Mano senelis šluostydavosi ašaras. Aš tik čilipdavau saldai...“

Bet šioje knygoje yra ir kitas jaunos lietuviškos žadantis pasisakymas: „I wonder, dēde, ką manai, jeigu aš, mamos knygą išleisčiau?“

Knyga kainuoja su persiuntimu 13.50 dol. Illinois gyventojai moka 14.50 dol. Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Knyga gaunama ir pas knygų platintojus.

Skautų Tautinėje stovykloje. Iš kairės: fil. Nida Bichnevičiūtė, fil. Rita Likanderytė, fil. Svajonė Kerelytė, fil. Dalia Barzdžiūtė ir fil. Kristina Likanderytė.

Nuotr. Ritos Likanderytės

NELIEČIAMOS ŠVENTOSIOS KARVĖS

JUOZAS ŽYGAS

Dabartiniai įvykiai Lietuvoje daugelį nustebe ir apstulbino. Pasirodė ten įvairūs rašiniai ir kalbos, už kurias prieš keletą metų būtų gavę nemokamą biuletą „baltųjų meškų“ žemę. Arba, kaip politruka 1940-41 m. mėgdavo sakyti, ten „kur musės neskraido“, dabar yra spausdinamos laikraščiuose bei žurnaluose ir perduodamos per televiziją.

Pirmiausiai, berods, pradėjo keistis „Gimtas kraštas“. Nustoję puoselėti išeiviją ir jos veiklą, su kultūroje jo terminai (anksciai išeiviams gero žodžio neturėjo) ir bendrai pasidarė skaitomu leidiniu, o ne tik panaudotinu „buitinių reikalų atlikimui“. Mes išeivijoje iš pradžių buvome nustebe ir savo pasikalbėjimuose bei spaudoje įvairiai aiškinome. Vieni manė, kad tai tėra „muilo burbulų putimas“ ar „laputės gudravimai“, kiti tuos nuopelnus priškyrė naujam redaktoriui. Su naujuoju redaktoriu susipažinti teko per „Tarybų Lietuvos enciklopediją“. Paskaičius matosi, kad aukštuosius mokslus baigęs Maskvoje ir tolimesnė tarnybinė eiga rodo jį buvus partijos patikėtiniu. Be partijos ir ypač KGB palaiminimo nebūtų dirbęs Kuboje, Kanadoje bei Portugalijoje. Gal žmogus daugiau pasaulio matęs ir platesnių akiračių, tačiau neginčijami iš partijos kadrai. Kaip dabar, atrodo, keitėsi vėjai, tad buvęs jūreivis pajuto, kuria kryptimi reikia plaukti. „Gimtąjį kraštą“ pasekė

„Literatūra ir menas“, „Komjaunimo tiesa“ ir kiti laikraščiai bei žurnalai. Atkakliausiai laikėsi „Tiesa“. Tai rodo, kad ten yra užsibarikadavusių stalinistų, kurie nenori atpleisti savų pozicijų. Tiesą pasakius, tokie užsispyrėliai daugiausiai gina ne ideologiją, bet savo šilts vietas. Komunistų tarpe idealistų nebėra, likę tik oportunistai. Tie, kurie kūrė komunistizmą ir naiviai tikėjo utopijai, jeigu nesuspejo numirti, tai 1938 m. valymuose buvo sulikviduoti. Liko tik prisitaikėliai ir pataikūnai. Pataikūnai sudarė ir Lietuvos komunistų partijos branduolį.

Oportunistai gerai žino, koki rojų jie sukūrė, tad nenori jo vairsius skinti. „Lygiausiai iš lygiųjų“ sudarė uždara „bonzų“ kastą, kuri yra viskuo aprūpinta. Dabar gali tekti visko atsižadėti ir gal net kartu su liaudimi ir maisto eiles stoti! Jie tas eiles sukūrė, bet patys į jas stoti nenori. Tad ir gina senas pozicijas. Kaip nėra šuns be uodegos (jeigu nenukirsta), taip nėra ir komunistinio krašto, kur uodegų nebūtų. Kur tik įsigali komunistas, ten tuojau atsiranda uodegos.

Andrew Nagorski, amerikietis žurnalistas, kuris gerai pažino „komunistų rojų“, savo knygoje „Reluctant Farewell“ (toks knygos pavadinimas dėl to, kad jis buvo iš Sovietų Sąjungos išvarytas) tokias uodegas aprašo. Lankydamsis viename Ukrainos mieste, užsuko į turgų, kuriame buvo il-

gos eilės prie parduodančių kopūstus, tad jis padarė porą nuotraukų. Tuojau atsirado policija ir nusivedė į būstinę. Ten prisistatė saugumietis ir pareikalavo atiduoti filmą. Žurnalistas aiškinantis, kad jis turi teisę filmuoti, jam atkrito: „Taip, galite fotografuoti muziejus, teatrus, paminklus, bet ne „uodegas“. Taigi partiečiai uodegų nenori nė matyti, o dar mažiau į jas stoti.

Dar labai neaišku, kurie motyvai išaukė persitvarkymą. Bet faktas lieka faktas, kad apynasris buvo kiek atleistas. Prasidėjo demonstracijos, kuriose kalbėtojai pradėjo kelti į viešumą nusikaltimus, apie kuriuos keturiasdešimties metų bėgyje nebuvo galima kalbėti. Reikalaujama, kad daugiau nebūtų „baltųjų dėmių“, „panaikinti funkcionierių privilegijas“. O čia jau blogai. Jau kešinamasi į partijos biurokratų švenčiausias teises — jų privilegijas.

Pradėjus į viešumą kelti nusikaltimus, prievartinę kolektyvizaciją, deportacijas ir areštus — teminimi tik įvykė faktai, bet neanalizuojama ir neišsakyta priežastis, kodėl tai vyko. Yra nusikaltimai, bet nėra nusikaltėlių. Tiesa, yra vienas nusikaltėlis — tai Stalinas. Kiek mes žinome, Stalinas į Lietuvą nebuvo nė kojos įkėlęs. Tai kas vykdė žudynes, areštus ir deportacijas? Atrodo, kad, Stalinui mirus, jo nusikaltimų talkininkai „skradžiai“ — žemę prasmego. Ne, jie neprasmejo, o vaikšto Maskvos, Vilniaus ir Kauno gatvėmis. Daugelis iš jų net ordinais krūtines nusikarstė. Kodėl jie neišvėlkami į dienos šviesą? Kodėl jie nėra baudžiami? Vingio parke, kai buvo jūra žmonių ir daugybė plakatų, nebuvo matoma reikalavimų nubauti nusikaltėlius. Kodėl?

Todėl, kad rengėjai ir dalyviai gerai žino ribas, kiek toli galima eiti. Yra „tabu“, kurio negalima peržengti, paliesti ar minėti. Nusikaltimai nebuvo vieno Stalino darbas. Net ne jo vardu jie buvo praversti. Viskas buvo vykdoma „šlovingosios ir neklaidingosios partijos“ vardu. O vykdė visagalė Čeka, kuri tuomet vadinosi NKVD, o dabar KGB. Kodėl Čeka dangstosi kitais vardais? Todėl, kad nori pridengti savo kruvinus nagus, bet tai jai nevyksta, nagai per daug krauju sutepti. Sovietų žmonės gerai žino, kad galima vykdyti įvairias „perestroikas“ tol, kol nepaliečiamos „šventosios karvės“ — partija ir Čeka. Kuomet bus paliestos tos „karvės“, tai gali pasibaigti visos „perestroikos“. Tad geriau mažiau apžioti, negu visko nustoti. Todėl nei plakatuose, nei reikalavimuose „šventosios karvės“ nedrįstama minėti.

„Juokiasi puodas, kad katilas juodas“ visai nėra joks paradoksas. Komunistai, gerai žinodami

LONDONO KONFERENCIJĄ BAIGIANT

JUOZAS PRUNSKIS

Antroji lietuvių, latvių, estų konferencijos diena Londone pradėta paskaita esto A. Pii-risild, buvusio Pabaltijo Laisvės Lygos pirmininko: „Pabaltiečių laisvės akcija“. Jis pažymėjo, kad Pasaulio Pabaltiečių santalka turi siekti įtraukti į laisvinimo darbą visas išeivijos jėgas. Reikia svarstyti, kaip mes galime padėti disidentų sąjūdžiams. Svarbu padėti jiems įsigyti komunikacijos priemonių. Stengtis praversti parlamentuose rezolucijas, reikalaujančias Vokietiją atšaukti Hitlerio Stalino pakta. Tam panaudoti visas galimas spaudimo priemones, kaip paskelbti boikotą Lufthansa lėktuvams, vokiečių alui, kitoms prekėms. Turime padėti Pabaltijo valstybėms pasiekti ekonominę nepriklausomybę. Tam padės skatinimas amerikiečių firmoms eiti į Pabaltijį. Pasaulio pabaltiečių santalka turi jungtis į pastangas sutramdyti OSI bylą kelimą prieš pabaltiečius, vadinamus karo kriminalistais.

Nuspręsta sudaryti Europos Pabaltiečių komitetą, kuris koordinuotų laisvinimo akciją šiame kontinente.

Į konferenciją atvyko Amerikos Balso vicedirektoriaus J. Elliot. Savo kalboje jis išryškino

vakariečių žioplumą, visą laiką reikia „Vagie, kepurė dega“, kad dėmesį nuo savęs nukreiptų. Dabar spaudoje jau rašoma, kad „Sovietai leis filmuoti nacių dokumentus“. Žydai ir jų bendrakereliai yra labai susirūpinę karo nusikaltėlių, esančių Vakaruose, išaiškinimu. Tai būtų sveikintinas žygis, jeigu tuo metu būtų atidromi ir KGB archyvai. Jeigu jau kalbama apie atvirumą ir „baltųjų dėmių“ panaikinimą, tai reikia naikinti ir „kruvinas dėmes“. Kol partijos ir KGB nusikaltimai nėra keliama, tol visą reikalą reikia imti „su žiupsniu druskos“.

Žinoma, gerai yra ir tai, kiek jau yra iškelta. Žmonės daugiau po keturiasdešimties metų melo pagaliau viešai iš tribūnos ir per spaudą pasakoma, kad jiems buvo meluota. Žinoma, būtų dar geriau, jeigu pasakytų, kas jiems melavo. Visos propagandos priemonės spauda ir radijas buvo (ir tebėra) partijos kontrolėje, tad partija ir buvo tas melų šaltinis. Bet mes jau žinome, kad partija yra viena iš tų „karvių“. Tad nėra ko laukti! Pasakoma, kad jie „auge šėtono paukščiame“, kad buvo klastota Lietuvos istorija. Kad nebuvo jokio „išlaisvinimo“ su raudonosios armijos pagalba, o brutali okupacija. Taip pat sužinojo, kad rusai neištiesė broliškos rankos, o Pabaltijis buvo dviejų nusikaltėlių Hitlerio ir Stalino sandėrio auka. Dideleje tamsoje ir mažas žiburėlis yra šviesos šaltinis.

pasikeitimus Sovietų Sąjungoje. Spaudoje ten ima pasirodyti straipsniai, kurių politbiuras nenorėtų matyti išspausdintų. Centro spaudoje informacijos pateikiamos ribotai. Viena Latvijos jaunimo laikraštis buvo išspausdintas skatinimas išleisti Sov. Sąjungoje Solženycyno raštus. Amerikos Balso transliacijos netrukdomos, tačiau Laisvosios Europos radijas trukdomas. Įdomu, kad vieno Bostono laikraščio straipsnis apie trukdymo (radio) blogumą buvo perspausdintas Sovietų jaunimo laikraštyje. Visi sutinkame, kad laisvėjimas Sovietuose ne todėl, kad Gorbaciovas liberalas, bet jis daugiau intelektualas, kaip ankstybesnį jo pirmtaką.

Apskaičiuojama, kad Europoje Amerikos Balso programų klauso apie 15 mil. žmonių. Pabaltiečiai, kurie skaito jų tėvynės leidžiamus laikraščius, jei juose randa, kas gal nebūs išspausdinta Maskvos laikraščiuose turėtų nusiųsti Amerikos Balsui.

J. Elliotui buvo perteiktas skatinimas prašyti lėšų plėsti programą pabaltiečiams.

Vienam pranešime konferencijos metu buvo pažymėta, kad svarbu turėti taip paruoštų jaunų žmonių, kaip L. Kojelis, kurie greitai reikalui iškilus, galėtų užimti svarbią poziciją.

Konferencijoje buvo plačiai diskutuota, kaip gaunamos telefonų informacijos apie įvykius Pabaltijje.

Neseniai iš Sovietų lagerių paleistas estas Heiki Ahonen, kalintas 4 metus, kreipėsi į suvažiavusius, primindamas viltis, kad išeiviai medžiagiškai ir moraliai remis savo pavergtų brolių laisvinimo pastangas ir kontaktuos savo kraštų vyriausybes, skatinami teikti pagalbą pavergtiems išlaisvinti. Reikia uoliau dirbti savo tėvų žemės laisvei.

Konferencija stipriai pasisakė prieš Pabaltijo kraštų kolonizaciją. Turi būti nutraukta Pabaltijo kraštų tarša. Vakariečių bendrovių investavimas Pabaltijo valstybėse turi prisiiderinti prie pabaltiečių organizacijų priimtų principų. Kiekviena proga skelbti Pabaltijo inkorporacijos neteisėtumą. Pabaltiečių organizacijos savarankiškai neturi imtis akcijos, kuri galėtų susilpninti inkorporacijos nepripažinimą. Pavojaus gėmimais turi būti bendrai aptariamai, skatinama gaminti vaizdžiuotes ir telkti kitų dokumentaciją apie pabaltiečių pasireikimus. Prašoma sudaryti sąrašą pabaltiečių, pasirodusių dirbti komunikacijos priemonėse. Raginama daryti viešus pareiškimus kalbėti ne kurios vienos tautos vardu, o jungti ir kitas dvi kartu. Reikia padidinti skaičių asmenų, pilną laiką dirbančių informacijoje. Reikia suorganizuoti grupę asmenų, kurie

DRAUGAS, antradienis, 1988 m. rugėjo mėn. 20 d.

5

reguliariai kontaktuoti valdžios žmones, lankytų užsienio reikalų ministerijas, palaikytų ryšius su biudžetų sudarytojais, ieškodami laimėjimų pabaltie-

čiams. Atsirandantis svarbesnės naujas informacijos apie Pabaltijį tuojau galimai plačiau skleistų, perteikti vyriausybėms ir spaudai.

A.†A. BARBARA R. BERRY Rotsko

Gyveno McCullom Lake, Illinois.
Mirė 1988 m. rugėjo 16 d., 7:15 val. vak., Royal Terrace Nursing Center, McHenry, IL, sulaukusi 69 m. amžiaus.
Gimė Cicero, Illinois.
Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Arnie Berry, marti Barbara, gvy. McHenry, IL, ir anukė Chellean; 2 seserys Ann ir Juliana Rotsko, gyvenančios Cicero, IL.
Velionė buvo našlė a.a. Harry Berry, Sr., motina mirusio sūnaus Harry Berry, Jr., ir sesuo mirusio brolio a.a. Alexander Rotsko, Jr.

Priklausė Ladies of the Lake ir buvusi narė Women of the Moose in Woodstock.

Kūnas pašarvotas George R. Justen and Son koplyčioje, 3519 West Elm St., McHenry, Illinois.

Laidotuvės įvyko pirmadienį, rugėjo 19 d. Iš koplyčios 11 val. ryto buvo atlydėta į St. Mary parapijos bažnyčią, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų palaidota St. Mary parapijos kapinėse.

Nuliūdę Sūnus, marti, anukė ir seserys.

Laidot. direkt. George R. Justen and Son. Tel. 815-385-2400.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Rasa Razgaitienė (kairėje), Americans for Due Process koordinatore, su Hot Springs lietuvių radio vedėja Salomeja Smaiziene ir P. Smaiziu po pasikalbėjimo.

Nuotr. T. Jankaus

VIEŠPATS JĖZUS KRISTUS amžinybėn pasiūkė

HENRIKĄ BUGAREVIČIŲ

Gimė Sibire 1912-2-13; mirė Floridoje 1988-9-11.
Į Ameriką, Chicagon atvyko 1949 m.; Floridon persikėlė 1975 m.
Šv. Mišias už velionį St. Petersburg atlaikė kun. V. Dabušis. Chicagoje, Jezuitų koplyčioje rugėjo 24 d., 9:30 val. rytu šv. Mišias laikys ir į kapines palydės kun. dr. P. Daugintis. Prisiminkime mielą Henriką savo maldose.

Valė Gerulienė

APLINK MUS

x Rašyt. Jurgis Jankus yra iš Rochesterio, N.Y., atvykęs į Chicago ir apsisotęs pas M. ir J. Stankūnus. Jis atlieka įvairius reikalus, lanko savo pažįstamus ir rūpinasi savo novelių rinkinio „Tėvas Venencijus ir jo Matilda“ leidimu. Knyga bus 267 psl., leidžia Lietuviškos Knygos klubas. Jau baigiama spausdinti.

x Salomėjos (Tamošaitės) ir Viktoro Endrijonų auksinė moterystės sukaktis buvo paminėta šeštadienį, rugsėjo 17 d., Jaunimo centro kavinėje. Minėjimą sklandžiai pravedė duklė Danutė, trumpai kalbėjo iš Kalifornijos atvykę sūnūs Andrius ir Gintaras, taip pat sesuo ir pusėsėrė iš Lietuvos. Sukaktis buvo labai šauni, gerai parengta ir sklandžiai pravesta. Dalyvavo suakutvininkų giminės ir draugai.

x Lilijos Balčiauskaitės ir Andriaus Kelpšo užsakai prieš moterystės sakramentą eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x Lietuvos Vyčių 24 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 26 d., pirmadienį, 7:30 val. vak. Melody of Love Hall, 4458 S. Fairfield Ave. Visus kviečia dalyvauti pirmininkė Aušra Kriščiūnaitė-Padalino.

x Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“ rengia vakaronę spalio 7 d., penktadienį, Jaunimo centro kavinėje. Programoje VIII Tautinių šokių šventė juostoje.

x Janina Pileckienė, Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės Vasario 16 gimnazijos rėmėja būrelis pirmininkė, surinko ir pasiuntė Vasario 16 gimnazijai už birželio ir liepos mėnesius 341 dolerį.

x Kernavės tunto narės prašomos dalyvauti spalio 2 d., sekmadienį, 14 valandos Mišiose Jėzuitų koplyčioje. 11 v.r. Jaunimo centro mazojoje salėje suakutinin Kernavės tunto sueiga. Laukiame visų buvusių ir dabartinių kernaviečių bei jų tėvelių.

x Jaunimo centro Moterų klubas rengia vakaronę su Stasiu Žilevičium „Lietuvos pakelės“ Jaunimo centro kavinėje rugsėjo 23 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Jis skaidrėse rodo lietuviškus kryžius ir kopyltulpius. Visi kviečiami pasizūrėti seniai matyto Lietuvos meno.

x Lietuviams yra gyvas tautinis reikalas, kad L. Fondas augtu. Rugsėjo ir spalio mėn. L. Fondas skelbia vaju. Vajaus užbaigtuvės – banketas įvyks lapkričio 12 d. Martiniuke pokylių salėje. Nario įnašas yra tik 100 dol. Nauji nariai ar esamieji nariai padidinę savo įnašus gauna vieną bilietą ir dalyvaus kaip svečiai. Įnašus siųsti ir bilietus įsigyti jau dabar galima LF raštine – 3001 W. 59th St., Chicago, Ill. 60629, telef. (312) 471-3900. (sk.)

x Mutual Federal Savings ieško kasininko-ės (teller) pilnam laikui. Reikia mokėti rašyti mašinėle. Skambinti 847-7747. (sk.)

x Marija Noreikienė praneša savo klientams, kad siuntiniai į Lietuvą priimami naujose patalpose F. & A. Slutų „Patricia“ parduotuvės, 2638 W. 71 Street. Įėjimas į dešinę per šonines duris. Darbo dienos: pirmadienis ir trečiadienis nuo 10 val. iki 4 val. p.p. Informacijai skambinti vakarais 857-7281. (sk.)

x Šiais metais Chicago's skyriaus Jaunimo sąjunga planuoja nemažai įdomių įvykių. Kviečiame Chicago's ir apylinkių lietuvišką jaunomėnę ateiti į susirinkimą rugsėjo 25 d. Jaunimo centre 11 v.r. ir sužinoti, kas kada vyks.

x Chicago's Lietuvių Tautodailės institutas rengia Anastazijos ir Antano Tamošaičių knygos „Lithuanian Sashes“ supažindinimo kultūrinę popietę spalio 9 d., sekmadienį, 2 val. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Apie knygą kalbės menotyrininkė Viktorija Matraga ir autorė Anastazija Tamošaitienė. Parodoje bus eksponuotos senovinės lietuvių juostos iš A. ir A. Tamošaičių rinkinio, Chicago's Lietuvių Tautodailės instituto archyvo ir naujai austos juostos. Visuomenė kviečiama susipažinti su šia reta knyga ir aplankyti parodą.

x Loretos Mikėnaitės ir Povilo Krutulio užsakai prieš santuoką eina Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke.

x Lietuvos Vyčių Illinois-Indianos distrikto susirinkimas bus rugsėjo 24 d., šeštadienį, 2 val. p.p. Marijonų salėje 63 St. ir Kilbourn Ave.

x Stasė Semėnienė, „Draugo“ Moterų skyriaus redaktorė, turėdama atostogas, buvo su ekskursija išvykusi į Afriką ir kitus Viduržemio kraštus. Ji dabar jau grįžo namo ir įsijungė į savo darbus Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje ir Moterų skyriaus redagavime.

x Alekdandras Štormas žvelgs į dabartinius įvykius Lietuvoje Aberties akademiniame savaitgalyje IX-30-X-2.

x „Neplauk Kastyti“ – arija iš operos „Jūratė ir Kastytis“ (muzika Banaičio), bus atlikta spalio 2 d. Margučio rengiamame koncerte Jaunimo centre. Dainuos lietuvių kilmės sol. Julianne Barnes. Koncerto bilietai gaunami Vaznelių parduotuvėje ir Margučio raštineje.

x Ciurlionio galerijoje dar tęsiasi dail. E. Marčiulionienės paroda. Rugsėjo 30 d., penktadienį bus atidaryta dail. V. Tarabildienės akvarelinių darbų paroda.

x Reikalingas asmuo dėstyti tikybą lietuvių kalba vaikams Donelaičio mokykloje nuo 8:30 iki 9:00 v.r. šeštadieniais. Prašom skambinti Ramintai Marchertienei 377-9957.

x Dr. Juozas Meškauskas ir Mary Johnston Chicago's Alkoholikų gydymo centre, pasipuošę festivalio sagomis „Atsakyk, taip! pagijimui“, kviečia atsilankyti Pagijimo savaitgalyje rugsėjo 30-spalio 2 d. Chicago Alcoholic Treatment Center, 3026 S. California Ave. Informacijų teiks ir diskusijas praves 15 savitarpio pagalbos grupės, pvz., Alcoholics Anonymous, kelios grupės paaugliams, norintiems mesti narkotikus, suaugusiems, norintiems mesti azarto lošimą, prasiskolius, paramos būrelių išsiskyrusiems, alkoholikų tėvų vaikams, tėvams paramos auginant paauglius ir t.t.

x Balzeko lietuvių kultūros muziejus ieško padavėjos, kuri galėtų dirbti penktadieniais nuo 11:30 val. iki 3 val. popiet. Skambinti Valentinui Ramoniui tel. 582-6500. (sk.)

x Skubėkim, skubėkim užsakyti vietas „Ateities“ žurnalo vakarui, skambinant 434-2243. Vakariene, jaunimo premijos, linksni vaidinimai, šokiai JC X.1. 7:00 v.v. (sk.)

Hot Springs, Ark., LB valdyba su viešnia iš New Yorko, Americans for due Process koordinatorė, Rasa Razgaitienė. Iš kairės: N. Sabaliūnas, J. Samaitis, I. Sirutienė, R. Sabaliūnienė, R. Razgaitienė, pirm. S. Ingaunis ir J. Miežinskas (nera J. Siručio).

Nuotr. T. Jankaus

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

E. PUNKRIS KERNAVĖS JUBILIEJINIAME POKYLYJE

Lietuviškos dainos yra svarbi skautavimo dalis. Laužai su gražiomis dainomis visada lieka romantiškiausios stovyklų atsiminimas. Spalio 1 d., šeštadienį, 6:30 v.v. Balzeko muziejaus „Gintaro“ salėje bus Kernavės tunto 30 metų veiklos jubiliejinis pokylis. Vakaro metu lietuviškas dainų programą atliks Edis Punkris, jaunas muzikas iš Toronto.

Nors Edžio studijų šaka buvo psichologija, nuo mažų dienų jis labai mėgo muziką. Edžio pirmoji gitara buvo sudrapalintas smuikas. Prieš šniūrą ant jo, jis linksmai grojo. Netrukus Edis įsigijo tikrą gitarą ir nuo to laiko grojo ir kvėpavo gitaros muzika. Edis, jo gitara ir lietuviškos dainos visada buvo laukiami lauzuose ir įvairiuose jaunimo susibūrimuose.

x Patikslinimas. „Draugo“ rugsėjo 13 d. laidoje, rašant apie reformatų sinodą, buvo antroje skiltyje parašyta, kad tai buvo 4-tas sinodas. Iš tikrųjų turėjo būti parašyta, kad tai buvo 41-masis reformatų sinodas išseivijoje.

x Gediminas Janula, Uršulės Skrebutėnas, abu iš Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“, pratęsė prenumeratą vieneriems metams su 10 dol. auka. Labai dėkojame.

x Zenonas Tumosa, Toronto, Kanada, pratęsė prenumeratą, pridėjo 20 dol. auką ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Z. Tumosa skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Ignas Juzėnas, Palos Hts., Ill., su prenumeratorių pratęsimo mokesčiu atsiuntė ir 20 dol. dienraščio paramai. Ign. Juzėna skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Salomėja Leipus iš Chicago, Ill., pratęsė prenumeratą su visa šimtaine. S. Leipus skelbiame garbės prenumeratorė, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

x Prof. dr. V. S. Vardys, Norman, OK, Napoleon Nyerges, Santa Monica, Cal., Marija Merkevičius, So. Omaha, Nebraska, P. Jančiukas, Toledo, Ohio, kiekvienas atsiuntė po 20 dol. ir gražios laimėjimų šakneles. P. Jančiukas dar pridūrė, kad auka yra „Draugo“ ratams patepti, kad jie nors vieną kitą dešimtmetį suktųsi. Nuosirdus aciu už aukas ir gražius linkėjimus.

E. Punkris studijavo muziką ir muzikos teoriją Royal Conservatory of Music. Dalyvavo lietuviškame ansamblyje „Malūnė“. 1978-1979 m. gyvendamas Chicagoje kartu su muziku Petru Aglinsku išleido anglišką plokštelę „Skeetz Executive“. 1988 m. gruodžio mėn. išleido lietuvišką plokštelę „Aš ir Tu“. Nauja plokštelė apibūdina jauno lietuvių gyvenimą, mintis ir nuotykius.

Sukūręs šeimą su kernaviute Vilija Rasutyte, Edis gyvena Toronte ir auginą šeimą, ketverių metų Andrių ir dvejų metų Andrėją. Muzika ir dabar yra Punkrių šeimos dalis. Malonu, kad Edis, nors trumpam, smuikas. Prieš šniūrą ant jo, jis linksmai grojo. Netrukus Edis įsigijo tikrą gitarą ir nuo to laiko grojo ir kvėpavo gitaros muzika. Edis, jo gitara ir lietuviškos dainos visada buvo laukiami lauzuose ir įvairiuose jaunimo susibūrimuose.

R. L.

TAUTINIŲ NAMŲ SUKAKTIS

Chicagoje banketu rugsėjo 17 d. buvo atšvęsta Lietuvių Tautinių namų dvidešimtmečio sukaktis. Iš ryto 11:30 buvo Švč. M. Marijos Gimimo par. bažnyčioje šv. Mišios už mirusius Tautinių namų narius. Šv. Mišias aukojo klebonas kun. J. Kuzinskas, vargonavo K. Skaisgirys. Giedotojai M. ir V. Momkai.

I Tautinių namų salę susirin-

kusius svečius pasveikino Tautinių namų vadovė I. Kriaučiūnienė, ypač sveikino šių namų įkūrėjus, narius ir darbuotojus. Pakvietė M. Marcinkienę praveisti programą. M. Marcinkienė pabrėžė, kad Tautiniai namai gerai patarnauja lietuviams, pažymėjo, kad jau per šimtą Tautinių namų narių yra mirę, už juos melstasi.

Tautinių namų istoriją nupasakojo inž. J. Jurkūnas. Jų steigimo data 1967 m. kovo 3 d. Steigimo aktą pasirašė Juoz. ir Eug. Bartkai, J. Dauparas ir J. Jurkūnas. Dabartinis pastatas nupirktas už 67,000 dol. Buvo atitinkamai pertvarkytas ir čia įvyko daug renginių, pagerbta daug žmonių. Chicago's lietuvių renginius gausiai lankė. Namams finansiškai sustiprėjus, pradėta skirti premijas, kurių per metus susidarydavo apie 3000 dol. Daug Tautiniam namams padarė J. Andrišūnas, N. Juškus, Br. ir dr. B. Kasakaičiai, C. Modestas, Alg. Modestas, V. Peseckas, M. Valiukėnas, St. Virpša, J. Žvynas. Dabar valdybai antrą kadenciją sumaniai vadovauja I. Kriaučiūnienė. Lietuvių namai jungia mus tvirta grandine lietuviškam darbui. Prelegentas priminė demonstracijas, laisvės šauksmus Lietuvoje. Tai nauja tautos augimo apraška. Mums irgi

Dr. J. Meškauskas ir Mary Johnston, Alkoholikų ligoninės vadovai.

IŠ ARTI IR TOLI

JA VALSTYBĖSE

— Linas Kojelis, valstybės sekretoriaus asistento pavaduotojas, rugpjūčio 31 – rugsėjo 8 d. lankėsi Kalifornijoje ir su Kalifornijos Los Angeles apskrįčio ir miesto pareigūnais aptarė iš Sovietų Sąjungos masiškai i Ameriką atvykstančių armėnų įkurdinimo problemas. Kojelio apsilankymą aprašė ir jo pareikimus plačiai citavo „Los Angeles Times“ dienraštis rugsėjo 3 d. numeryje. Laivyno rezerve Linas Kojelis pakeltas į jaunesnio leitenanto laipsnį.

— Poetas Sigitas Geda ir aktorius Regimantas Adomaitis, svečiai iš Lietuvos, Los Angeles lietuvių pensininkų klubo gegužinėje rugsėjo 25 Šv. Kazimiero parapijos salėje atliko literatūrinę programą. Geda taip pat kalbės apie įvykius Lietuvoje ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdį. Los Angeles lietuvių pensininkų klubui vadovauja aktorius, žurnalistas Juozas Kaributas.

— Vladas Bakūnas, spaudos ir radijo žurnalistas, gyv. Los Angeles mieste, rugsėjo 3 d. savo namuose atšventė 80 metų amžiaus sukaktį. Pokylyje daly-

vavo gražus būrys šeimos artimųjų ir žurnalistų pagerbti savo kolegos, dar nepriklausomoje Lietuvoje buvusio Lietuvos Žurnalistų s-gos nario ir radijo darbuotojo. Jubiliatą pasveikino prezidentas Ronald Reagan ir jo žmona Nancy.

— Estijos garbės konsulas Jaak Treiman, Los Angeles, Calif., rugsėjo 8 d. „The Christian Science Monitor“ dienraštyje, pastebėjęs, kad Sovietų Sąjunga jau viešai pripažino, jog Molotovo-Ribbentropo paktas prieš 49 metus tikrai buvo padarytas, klausia, „ar Sovietų Sąjunga dabar sutiks iš Pabaltijo valstybių atitraukti okupacines pajėgas, nes brutali jų aneksija įvykdyta remiantis nelegaliu ir nemoralu susitarimu?“ Konsulo Treimano laiškas laikas nuo laiko pasirodo Los Angeles ir kituose Amerikos dienraščiuose.

— Stasys ir Sofija Morkiai per karščius buvo Chicagoje ir Wisconsinas pas draugus ir gimines. Bet ten taip at buvo karšta.

— Kristina Abromaitytė iš Oregono yra atvykusi į Phoenixą, Ariz., pas savo tetą jai padėti senatvėje ir ligoje. Emilja Josen dabar jaučiasi daug geriau, turėdama pas save brolio dukters dukterį.

Angele Nelsienė ir Algimantas Gečys, atstovavę respublikonų užsienio politikos subkomiteto posėdžiui.

reikia gilaus tikėjimo Lietuvos prisikėlimu.

Meninę dalį pradėjo Z. Kevailaitė-Visockienė padeklamavdama „Eglė Žalčių karalienė“. Jos gilus įsijautimas ir vaidybinis perteikimas atkreipė klausytojų dėmesį. Deklamacija buvo palydėta pasitenkinimo ovacijomis.

Solistai Margarita ir Vaclovas Momkai su komp. D. Lapinsko palyda padainavo Br. Budriūno „Aukšiniai lapai“, A. Brazinsko „Bangų vandenynė“. Pabaigai duetas iš „Pamario pasakų“ – A. Jurgučio. Publika dar išprašė bisui Tallat-Kelpšos „Ei berneli, vientyr“. Solistų repertuaras sudomino naujumu ir nuosirdžiu atlikimu.

Iškvistas kun. Ant. Zakaruskas prisiminė, kad jis šiuos namus yra pašventinęs, pasidžiaugdamas, kad jie sėkmingai tarnauja lietuvių. Sukalbėjo maldą, laimindamas valgius. Vaisės buvo gausios ir skaniai paruoštos. Po to buvo šokiai, grojant A. Stelmoko orkestrui.

Visas sukakties minėjimas praėjo kultūringai, smagiai ir jaukiai, dalyvaujant gausiems svečiams.

Juoz. Pr.

CICERO ŠAULIŲ VEIKLA

Rugsėjo 14 d. įvykusiame šaulių valdybos posėdyje daugiausiai buvo diskutuota, kaip geriau paruošti metinį pobūvį, kuris bus spalio 8 d. nuo 7 val. vak. Šv. Antano parapijos salėje.

Iki šiol metiniai pobūviai būdavo svetimos salės, bet šaulių amžiu vis didejant nebesinori kur toliau važinėti, o, be to, čia vis daugiau įsikuria

ispaniškai kalbančių parapiečių, tad reikia kiek galima ilgiau ją išlaikyti lietuvių rankose.

Maistas šaltas ir karštas bus atvežtas iš delikatesų. Stalus aptarnaus pačios šaulės. Salę prieš ir po pobūvio sutvarkys šauliai.

Meninę dalį šiemet atliks solistė Birutė Kemėžaitė, kuri 1967 m. konkurso keliu iš 29 solistų laimėjo stipendiją ir išvyko pasitobulinti dainavime į Romą, kur studijavo 2 metus. Yra išleidusi dvi plokšteles „Lietuvių kompozitorių solo dainos“ ir „Operų arijų recitalis“ su pilnu sąstatu Romos simfoninio orkestro palyda. Grįžusi iš Italijos kelerius metus dalyvavo „The American opera company“. Malonu, kad solistė grįžta į lietuvių tarpą ir išgarsina lietuvių kompozitorių kūrinius. Jai akompanuos M. Motekaitis.

Kasininkas Dekeris pranešė, kad jau esame palaidoję 31 kuopos nari, o naujų, kaip ir nėra. „Draugui“ paskirta 60 dol. auka.

Mažosios Lietuvos minėjimas bus 1989 m. sausio 15 d. savoje parapijos salėje, o kuopos 25 metų gyvavimo minėjimas bus 1989 m. rugsėjo 30 ir spalio 1 d. Bus išleistas suakutvinis leidinis. Kuopai pirmininkauja Juozas Mikulis, centro valdybos vicepirmininkas.

S. Paulauskas

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.